

GENEALOGIA DELS POY: Uldecona, 1607 - 1993

Per PERE BAENA i POY

*"Ofereixo aquest treball a la història:
testimoni dels temps, llum de la veritat,
vida de la memòria i nunci de l'Antiguitat".*

(CICERÓ, Marc Tul.li, 106-43 a. C.)

1. JUSTIFICACIÓ DEL TREBALL

Per què aquest treball, per què aquest cognom i no un altre són, segurament, qüestions que algú s'haurà plantejat en llegir el títol del treball. Responent el primer interrogant, diré que la meua il·lusió és transmetre uns coneixements que he anat adquirint en el transcurs de la meua investigació; la segona pregunta queda resolta en llegir el meu nom: sóc jo un dels darrers i més joves membres de la nissaga que ara presento.

Els Poy "actuen en un escenari que constantment va canviant. Aquest escenari és la vila d'Uldecona, per tant, els meus avantpassats (que no són més que els de tots vostès) també són protagonistes de la història que ja presento.

Ans de començar, cal que diga que hi ha hagut moltes mans que m'han ofert el seu ajut: des de sempre, les de la meua mare a qui dec els ànims i il·lusions que ha dipositat en mi; a l'escola, cal que agraisca a la meua professora de ciències socials (Manolita Raga i Sorlí) haver-me ensenyat a estimar la història; a Carles Poy, el meu padrí, a qui dec el coneixement de l'existència d'uns avantpassats, aquells que malauradament han quedat arraconats en el

record; i al Centre d'Estudis d'Uldecona que m'ha ofert la possibilitat de veure publicada una síntesi dels meus orígens falduts (no és, però, un recull definitiu, sinó un extracte d'un de més gros que estic preparant) i a dues persones, Ferran Grau i Paco Itarte, que m'han animat a prendre la ploma.

L'espenta per realitzar aquest treball van donar-me-la el meu padrí i la seua muller, Clara Renau. Ells m'han animat a fer-lo i són els qui el promouen entre bastidors.

Recordo molt bé el dia en què va nèixer en mi l'interrogant de saber qui eren els meus avantpassats, què havien sigut i què havien fet. Era precisament el dia de Sant Esteve ("Nadalet") de l'any 92. Havíem acabat de dinar i, tot just ens vam asseure als sofàs, va sortir a la conversa com el pare de Clara, Xavier Renau, s'havia ocupat de cercar, durant quaranta anys i escaig, les seues rails familiars, i va arribar fins al 650 alhora que va viatjar per França, Àustria i Alemanya.

Els primers fruits d'aquell pensament, d'aquell sentiment de recerca, són aquests que amb goig ara puc presentar. Desitjaria que s'ho passessen tan bé com jo en el moment de desarrelar les rails de la nostra història. Respectaré, això sí, en la mesura que em siga possible, el desig de tots vostès de conèixer els qui han quedat oblidats en un racó i els presentaré acuradament.

Des d'aquí, també vull estimular que tots aquells que puguen aportar-me alguna dada ho facen: en mi trobaran una casa i un amic.

2. ORDRE DEL TREBALL

a) Presentació:

La redacció d'aquest escrit comença avui, dia 24 de juny de 1993, festivitat de Sant Joan, al domicili del meu padrí, Carles Poy i Nadal, al carrer del Comte Borrell de Barcelona.

Jo, Pere Baena i Poy, tinc catorze anys i sóc estudiant a l'institut de batxillerat "Manuel Sales i Ferrer" d'Ulldecona, població on visc des de l'estiu de 1987 al carrer del Cardenal Gomà, núm. 3.

Vaig nàixer a Portugaleta (Biscaia) el 9 d'agost de 1978 i els meus pares són Pedro Baena i Méndez, nascut a Úbeda (Jaén), l'any 1942, i Maria Pietat Poy i Nadal, nascuda a Ulldecona, l'any 1953, fills, al seu torn, de Juan Baena i Baena i Petra Méndez i Martos (nascuts a Úbeda), ja difunts, i de Vicent Poy i Geira i Núria Nadal i Itarte (nascuts a Ulldecona), vivents.

Tinc un germà, Vicent Baena i Poy, de dotze anys d'edat, que estudia al col·legi públic "Ramón y Cajal" d'Ulldecona.

b) Fonts emprades:

Per poder elaborar fidelment l'argument d'aquest treball, m'he valgut de diverses fonts. D'aquestes anoto ara totes aquelles que puc recordar.

Verbals i agraïments:

1. La meua mare.
2. Joan Baptista Forcadell i Poy, pagès, em va facilitar nombroses dades referents als seus germans i besavis, Joan Poy i Gavaldà i Rafaela Montrós i Carapuig, i diversos textos referents al cognom Poy i al seu significat.
3. El matrimoni format per Domènec Poy i Castell i Pietat Fabra i Poy, ambdós pagesos, els quals m'han ajudat a redactar quasi la totalitat de notes marginals de què dispoço des de l'any 1814 fins al tancament del treball.
4. La meua tia-àvia Joana Poy i Geira, mestressa de casa, amb qui vaig conversar dels seus pares, avis i fills.
5. Domènec Poy i Carapuig, barber, em va

parlar dels seus pares i fill.

6. Balbina Poy i Arnau, comerciant, em va parlar dels seus nebots, marit, pares, fills i néta.
7. Maria Pietat Poy i Geira, mestressa de casa, i Francesc Paredes i Vinué, mestre.
8. Alfred Paredes i Poy, fill de la parella anterior i mestre, i la seua companya Pilar em van parlar dels seus germans i cunyats.
9. Mossèn Joan Martorell i Vilarrubla, rector de la Parròquia de Sant Lluç d'Ulldecona i un gran amic, m'ha possibilitat l'ús dels arxius parroquials i va ajudar-me a traduir els textos del llatí al català.
10. Agrair l'interès de la meua professora de llengua catalana, Àngela Buj, i de Ricard Escandell, també professor.
11. Maria Lourdes Viscarro i Poy, filla de Joana Poy i Geira i cosina de ma mare, administrativa.
12. Josepa Domènech i Montrós va parlar-me dels Montrós-Poy.
13. Filomena Poy i Figueras m'ha parlat dels seus familiars al Perelló.
14. Maria Poy i Roig, de qui agraeixo una gran amabilitat.
15. No voldria descuidar-me de mencionar l'ajut de Maria Cinta Cavaller i Messeguer, mestra.
16. Amb Maria Isabel Arbós i Paredes vaig conversar dels Paredes-Poy i dels Vinué.
17. La col·laboració i els consells del benvolgut Xavier Renau, advocat i escriptor, autor de la *Història dels Renau* i *Viatge als orígens d'una família catalana*, entre altres títols.
18. Maria Misericòrdia Tarragó, viuda de Francesc Poy i Martí, de Reus (correspondència).
19. Les indicacions de Rosa Làzaro i Puente, des de la notaria d'Ulldecona, fent ús de les seues possibilitats.
20. L'atenció del Sr. Enric Montoliu i Ferrer (notari), arxiver de Tortosa, i del seu equip de col·laboradors.
21. El meu oncle-avi Manuel Nadal i Itarte, amb qui vaig conversar sobre els Nadal-Itarte i ascendents.

22. Carme Àvila i Terzi, professora.
23. La bona memòria de Clàudia Ferrer i Castell (conversa sobre els Querol), de la família de *les Claudines*.
24. La cordialitat dels Poy-Ferrer: Joan, qui va parlar-me dels Poy-Montrós; Isabel i Josep Sánchez i Martínez, per l'interès demostrat per la genealogia; i Domènec Poy i Campos (cosí de Joan) i la seua muller, Lluïsa Folquer i Folquer.
25. Rosa Poy i Roda (professora) i les atencions de la seua mare, Josepa Roda i Millàn.
26. Maria Pietat Poy i Fabra, infermera.
27. L'Ajuntament d'Ulldecona i la paciència de Josep M. Alzamora i Sanz, secretari de l'Ajuntament d'Ulldecona, que tan amablement m'han facilitat la consulta dels arxius municipals.
28. Carles Poy i Nadal i Clara Renau i R. de Bustamante, galeristes.
29. Els meus avis.
30. Maria Cinta Poy i Raga i Maria Cinta Balaguer i Poy (filla de l'anterior).
31. Manuel Vericat i Poy i Neus Querol i Abellà.
32. Antoni González i Holgado i Pilar Salvador i Bañares, professors i amics: viatges a Tarragona.

33. Hemeteri Fabregat, professor.

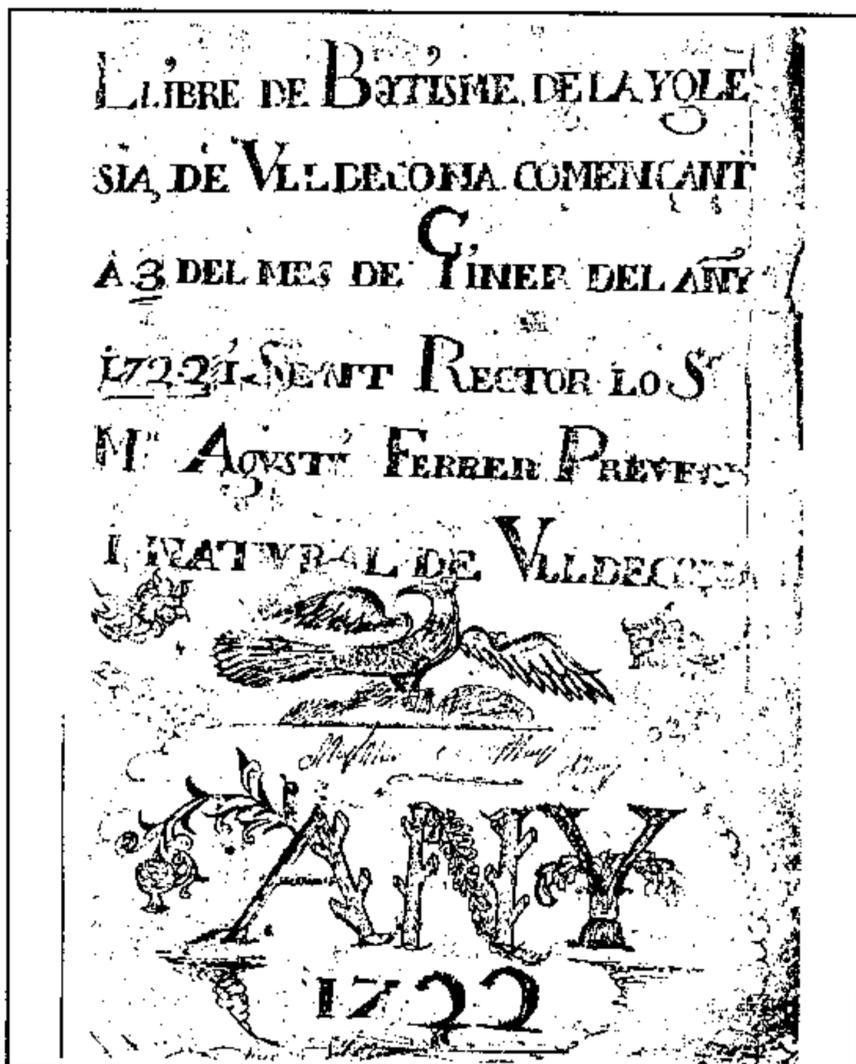
ESCRITES:

Arxius:

1. Arxiu Arxiprestal de la Parròquia de Nostra Senyora de l'Assumpció de Vinaròs: batejos, anys 1977-1979.
2. Arxiu de la Parròquia de Nostra Senyora del Carme de Barakaldo: batejos, anys 1978 i 1980.
3. Arxiu de la Parròquia de Sant Lluç d'Ulldecona: batejos, anys 1722-1993. Confirmacions, anys 1806-1993. Defuncions, anys 1644-1993 (1). Esposalles, anys 1607-1993. "Cuentas", "Cofradía del Santísimo Sacramento" (manuscrits).
4. Arxiu Històric de Tarragona: Protocols d'Ulldecona, anys 1607-1865 i inventari (2).
5. Arxiu Municipal d'Ulldecona: anys 1742-1993.
6. Fons Documentari de la Biblioteca Popular d'Ulldecona: Col·lecció local. Capsa I. Secció A (diversos).
7. Registre Civil de Portugaleta: anys 1978 i 1980.

Bibliografia bàsica:

1. ALCOVER, Antoni i MOLL, Francesc de Borja: *Diccionari Català-Valencià-Balear*. Editorial Moll. Palma de Mallorca, 1985.
2. ATIENZA, Julio de: *Nociones de heráldica*. Editorial Aguilar. Madrid, 1989.
3. AYUNTAMIENTO DE ULLDECONA: *Memoria de la gestión municipal durante el período 15 de abril de 1938 al 31 de diciembre de 1946. AÑO 1947*. Ajuntament d'Ulldecona. Ulldecona, 1947.
4. AYUNTAMIENTO DE ULLDECONA: *Informe-resumen (1964-1970)*. Ajuntament d'Ulldecona. Ulldecona, 1970.
5. BAS I VIDAL, Jordi: *Els cognoms catalans i la seva història*. Editorial De Vecchi. Barcelona, 1987.
6. DIVERSOS AUTORS: *Gran Enciclopèdia Catalana*. Enciclopèdia Catalana, S.A. Barcelona, 1980.
7. FERRER I FERRER, Albert: *Historia de Ulldecona y su entorno geográfico*. Ajuntament d'Ulldecona. Ulldecona, 1983.
8. RENAU I MANÉN, Xavier: *Viatge als orígens d'una família catalana*. L'aixemador Edicions. Barcelona, 1992.

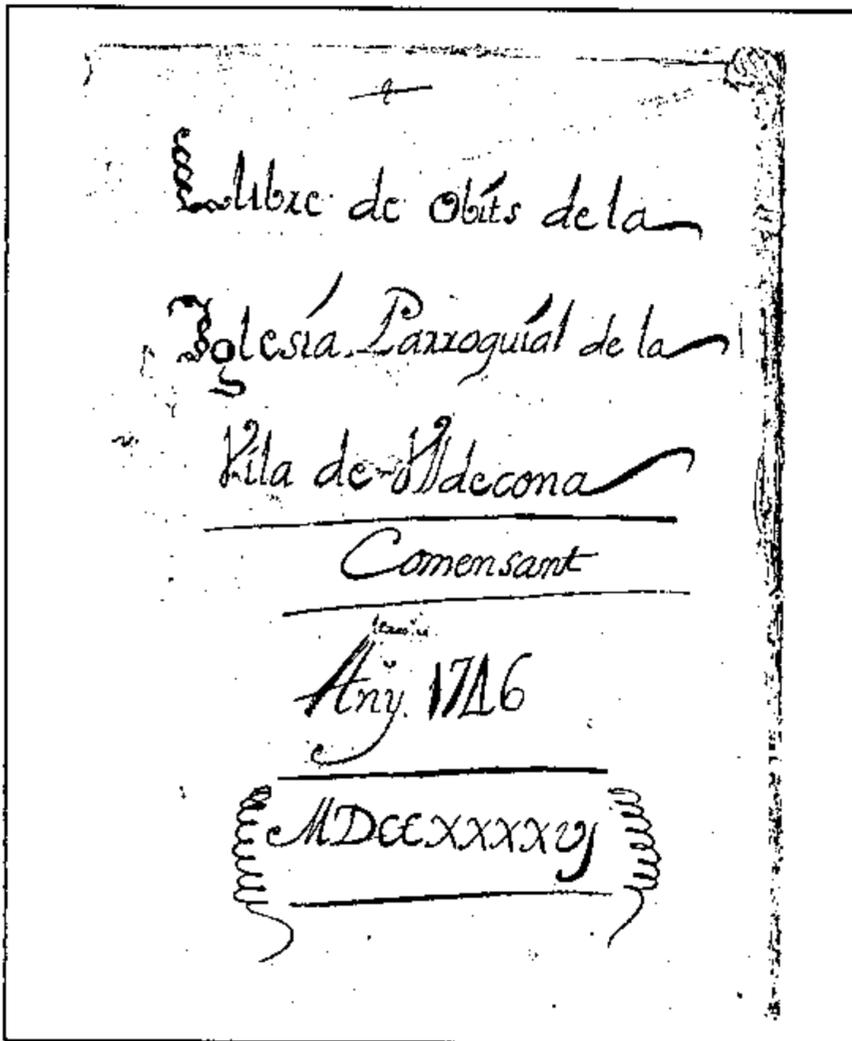

Document I: Primer full del 2n llibre de baptismes de la Parròquia de Sant Lluç d'Ulldecona

9. RUAIX I VINYET, Josep: *El català (toms I, II i III)*. J. Ruaix. Moià, 1993.

Altres (no classificats):

1. GRAU I VERGE, Ferran: *La vila d'Ulldecona segons el cadastre de 1742*. (treball inèdit).
2. ITARTE I VERICAT, Francesc: *Els fets d'Octubre del 1934 a Ulldecona*. Centre d'Estudis d'Ulldecona. Ulldecona, 1993. RAÏLS, núm. 1.
3. ITARTE I VERICAT, Francesc: *Deportats de la comarca del Montsià als camps nazis*. Centre d'Estudis d'Ulldecona. Ulldecona, 1994. RAÏLS, núm. 3.
4. RAGA I CANALDA, Antoni: *Nupcialitat, immigració i alfabetització a Ulldecona (segle XVIII)*. Centre d'Estudis d'Ulldecona. Ulldecona, 1993. RAÏLS, núm. 1.

Document II: Segon full del 3r. llibre d'òbits de la Parròquia de Sant Lluç d'Ulldecona

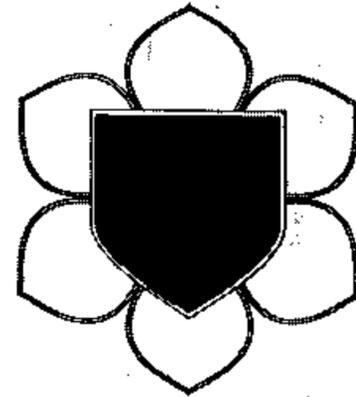
c) Orientació que es segueix:

He elaborat l'argument d'aquesta història seguint les indicacions que dóna Xavier Renau al seu llibre *Viatge als orígens d'una família catalana* (apartats I i II), on introdueix el seu propi llinatge amb un seguit de propostes metodològiques de com cal fer la recerca (3) i dóna, també, una acurada bibliografia de fonts estudiades.

XAVIER RENAU

viatge als orígens d'una família catalana

Els Renau: 715 - 1991

Il·lustració I: Portada del llibre *Viatges als orígens d'una família catalana*, de Xavier Renau

L'argument m'és igualment important presentar-lo amb el català d'aquí, el nostre, perquè pugui arribar a tots vostès en les mateixes condicions; per aquest motiu defujo des del començament de formes literàries cultes que poden obstaculitzar el contingut del missatge, però m'és inevitable, és clar, l'ús de certs vocables propis del camp que s'està estudiant.

És la justificació el punt de sortida on em presento com un dels darrers i més joves membres d'aquesta família i on em proposo d'explicar tot allò que he fet en aquests dos darrers anys per poder presentar, amb cura i tota mena de detalls, els personatges que ens procedeixen.

Finalment presento els continguts en dues parts una primera dedicada de ple a les generalitats (amb una petita introducció titulada "ordre del treball") que afecten, globalment, el cognom (història i variants nominals i cognominals) i una segona a les particularitats més especials (arbre genealògic i notes). Els annexos són les gràfiques i altres il·lustracions

que hom pot obtenir a partir del tractament de les dades del cadastre, contribució, dades orals, registre de la propietat i arxius notariais (llibres de protocols).

3. GENERALITATS

a) Història de la nostra família (4):

*"Perquè triomfar sobre nosaltres mateixos
constitueix l'única conquesta
en què no intervé la sort.*

*En la batalla, la sort ens pot malmetre el
llorer; però la lluita amb nosaltres mateixos
és decidida i l'impuls de la virtut
ens portarà la victòria..."*

(SHERIDAN, R.B.B.; 1751-1816)

Una importantíssima font de cognoms és la formada pels noms de lloc d'on els individus provenen, dels llocs que habiten, o dels terrenys o objectes a què es troben lligats pels drets de la propietat o pels vincles del lloguer.

Als documents de l'Edat Mitjana es troben ja abundants casos d'aquests fets. El costum de cognomenar-se amb el nom d'una localitat es troba documentat al principi del segle XI.

Com a construcció normal, aquets noms compostos per un renom, o per un nom de baptisme, i per un sobrenom, devien portar la preposició "de" inserida entre el renom i el nom de lloc. Així era natural que un home provinent d'Ulldemolins fos denominat "Senyor X d'Ulldemolins", o que aquell provinent d'un

M.ª Misericòrdia Carragó, Vda. Poy

RAVAL JESUS, 8
43201 REUS 29 juliol de 1,993

Sr. En Pedro Baena Poy

ULLDECUNA

Molt senyor meu:

Rabuda la seva per la que mostra el seu interès en conèixer dades sobre el cognom POY, i corresponent a la mateixa, lamento el poder aportar-li poca informació sobre el mateix. El meu marit, Francesc Poy Martí, (traspasat en plena guerra civil), recordo havia comentat que el cognom POY, no gaire usual a les nostres contrades, era originari d'una zona propera la frontera franco - italiana, lo que va suposar eran immigrants d'aquelles terres els que varen portar el "POY" a terres ca-talanes, no recordan cap altre comentari sobre el tema.

Per lo que fa al meu marit, (e.p.r.), era nat a la localitat de La Secuita, (Tarragonés), on hi tenia la casa pairal.

Confiant que la petita informació donada pugui ser-li profitosa, aprofito l'avinentesa per saludar-lo atentament,

M.ª Misericòrdia Carragó Vda. Poy

mas passés a anomenar-se "Senyor X del Mas".

Però les construccions del llenguatge i de la pròpia llengua parlada tendeixen a la simplificació quan no són necessàries, i no sent en realitat necessari l'ús de la preposició "de", va arribar a elidir-se en molts casos de cognoms originaris de noms de lloc. D'aquesta manera es van formar denominacions com "Senyor X Ulldemolins" o "Senyor X Mas".

Aquests noms de llocs de procedència, residència o propietat poden ser adoptats segons distintes referències: noms propis de països i comarques, com Bages; noms propis de viles, ciutats, aldees o llogarets, com Amposta; noms comuns indicadors de nuclis de població, com Vila; noms de plantes i els seus llocs de cultiu, com Vinya, etc.

Doncs bé, dins d'aquest grup de cognoms i, més concretament, dins dels que es refereixen a noms de plantes, i en aquest cas d'arbres, es troba inclòs aquest cognom que ara ens preocupa.

Etimològicament el cognom Poy prové de l'arbre de la família de les salicínies, espècie "Populus nigra", que en català rep els noms "xop, pollancre o poll", i que es caracteritza per ser molt alt i de tronc recte, branques estirades, fulles molt peciolades, llises i més llargues que amples. Es cria a les riberes dels rius i torrents i en els prats humits. Segons la tradició, aquest llinatge és molt antic a les terres catalanes (5).

Però, per una altra part, existeixen diferents variants d'aquest cognom, totes les quals són considerades variants d'un mateix mot i llinatge, i a les quals s'atorguen les mateixes armes. Aquestes variants són Poll, Poi i Poy (6).

S'adverteix, a l'hora d'estudiar els cognoms catalans, que generalment han sofert un procés de dialectització. És necessari recordar que fins al 1913 no van existir unes normes oficials que regissen l'ortografia catalana i, fins a aquell moment, no existia cap normativa clara de l'escriptura que s'havia d'usar. Per això, trobarem tal quantitat de malformacions. Una

vegada, però, ordenada la llengua per Pompeu Fabra veurem com aquestes errades aniran corregint-se gradualment.

Gràcies a la documentació notarial, on interessava molt que constés la continuïtat successòria de les generacions, va sorgir la tendència de convertir aquells segons noms en hereditaris, o siga, a fer-los vertaders noms de família, vertaders llinatges, mot que vol dir "propi de la línia" o de l'estroncament familiar directe d'una sola nissaga. Aquesta tendència, aquesta extensió, a l'últim va convertir-se en una llei general.

Així va sorgir l'estat actual de les coses, en les quals que un individu es diga Poy pot no tenir cap relació amb un pollancre, i és que el llinatge ja no indica una qualitat personal, pròpia de l'individu que el porta, sinó la pervivència d'un nom que des de fa segles va transmetent-se de pares a fills, d'avis a néts...

b) El cognom Poy i les seues variants:

La variant cognominal és única: Poi, que apareix escrit esporàdicament en partides parroquials dels segles XVIII i XIX. Poy deu ser la forma originària de la qual va derivar l'anterior (posterior, tal vegada, a Puey, segons sembla indicar l'Arxiu Històric de Tarragona), que es confon amb Roig a les acaballes de l'arxiu.

No seria prudent, tanmateix, deixar d'assenyalar el canvi que féu Poy a Puij i Puxg, pels volts del 1700. Les formes, que semblen ser equivalents al conegut Puig, no arribaren a quallar i van desaparèixer juntament amb aquells que foren designats d'aquesta manera: Bartolomé i Maria Poy, néts de Josep i Valentina Vericat (generacions tercera i cinquena).

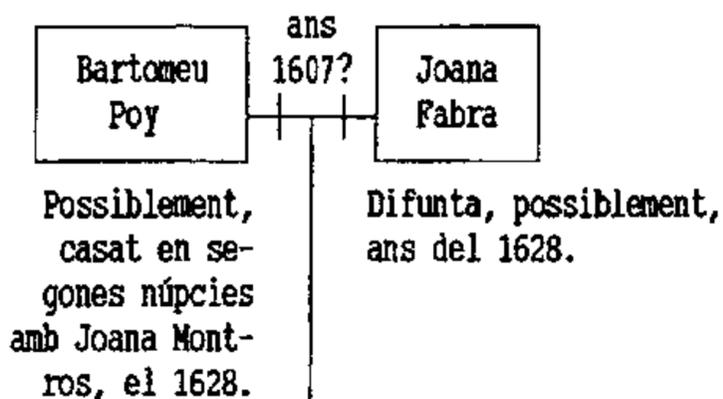
L'autor d'aquestes notes s'encuriosí i va investigar si aquests últims tenien res a veure amb els Puig que actualment coneixem: el cognom prové de Catí (Castelló), documentat a Ulldecona a les acaballes del segle XIX.

4. PARTICULARITATS

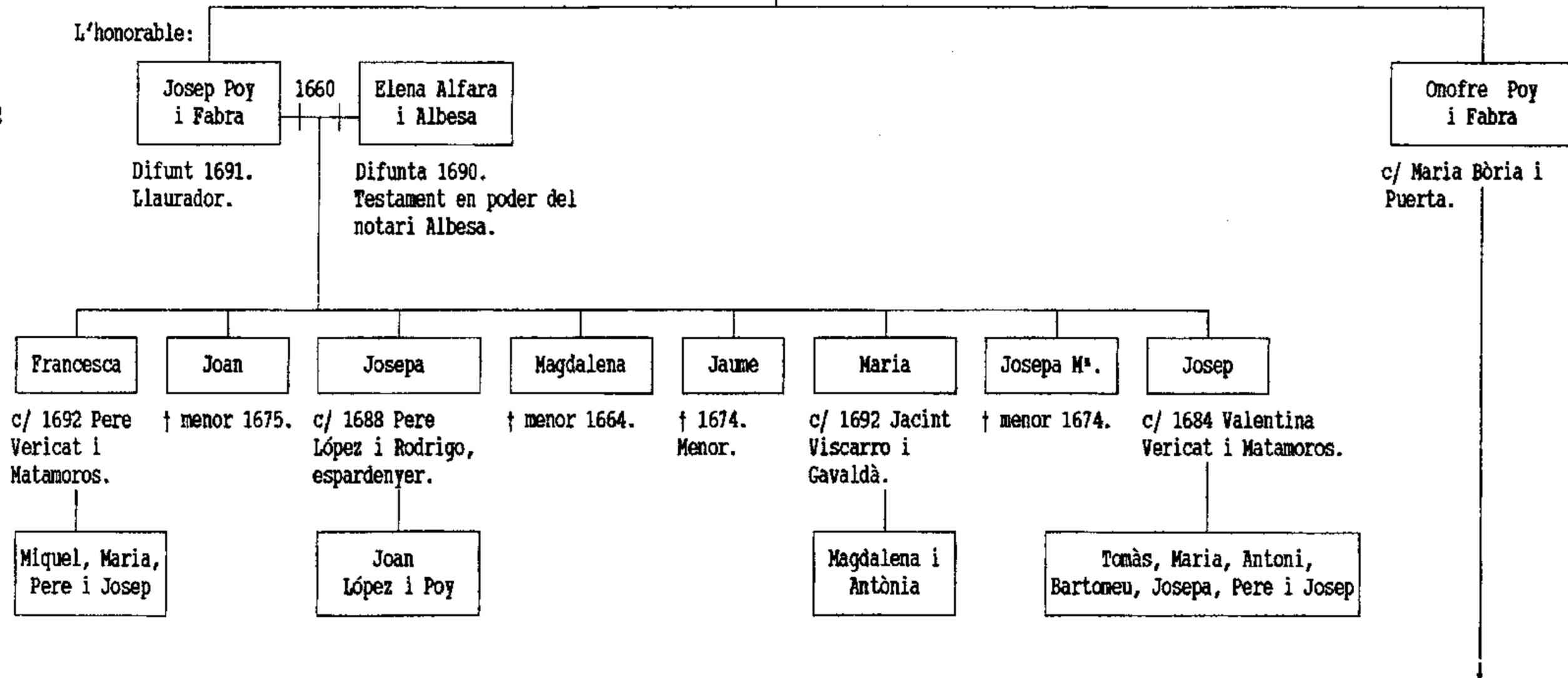
a) Llinatges de la família Poy-Fabra:

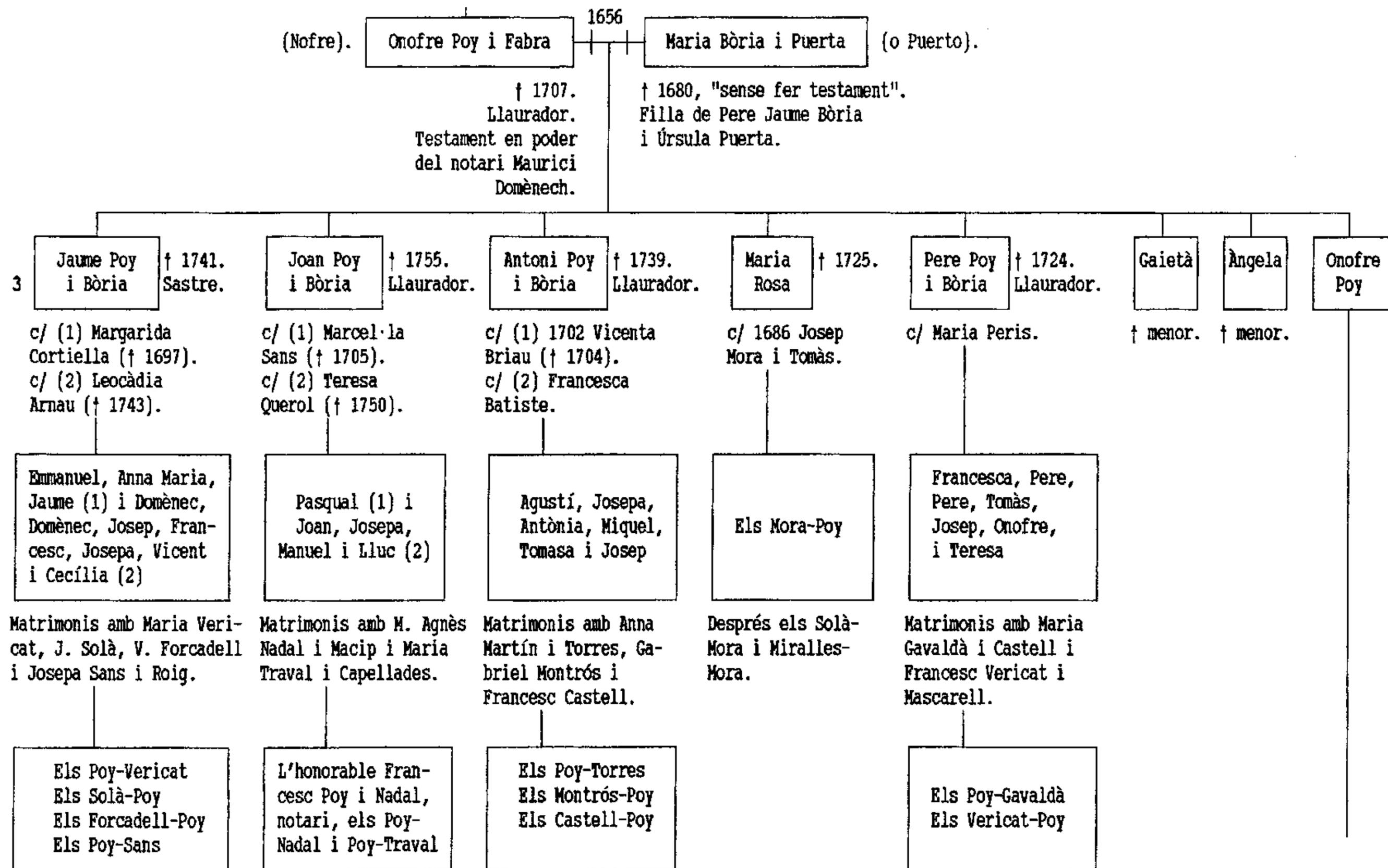
Generacions

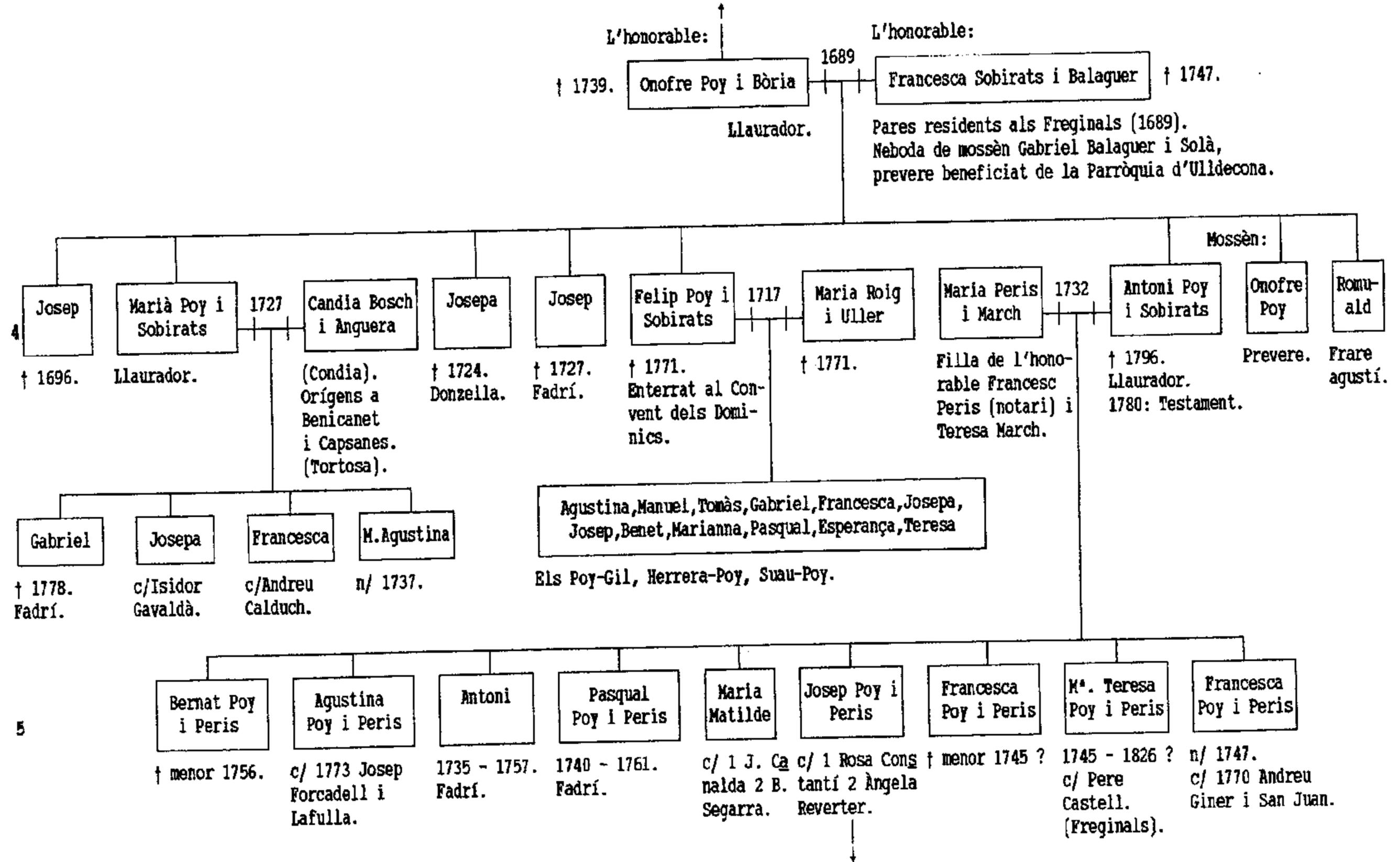
1

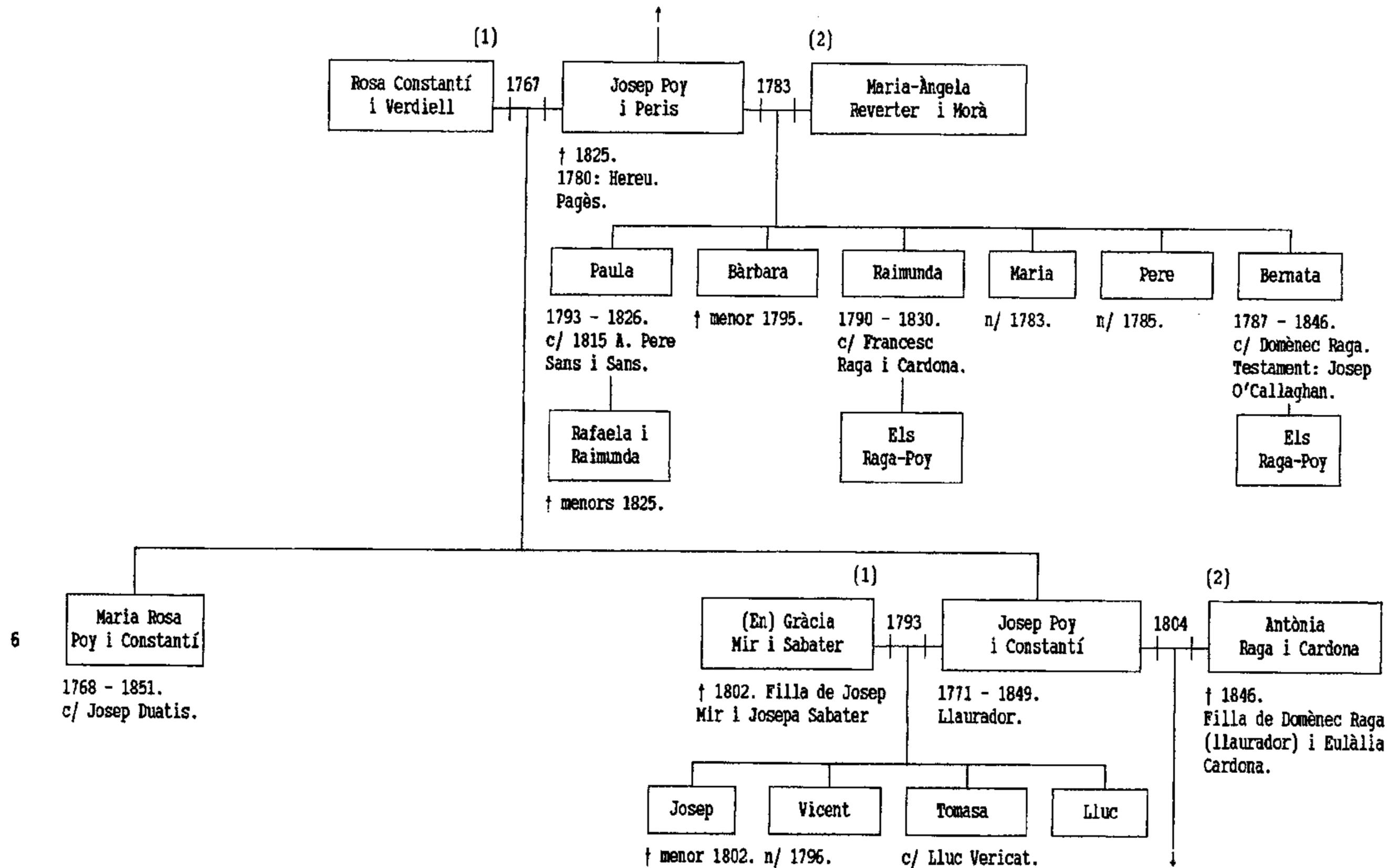

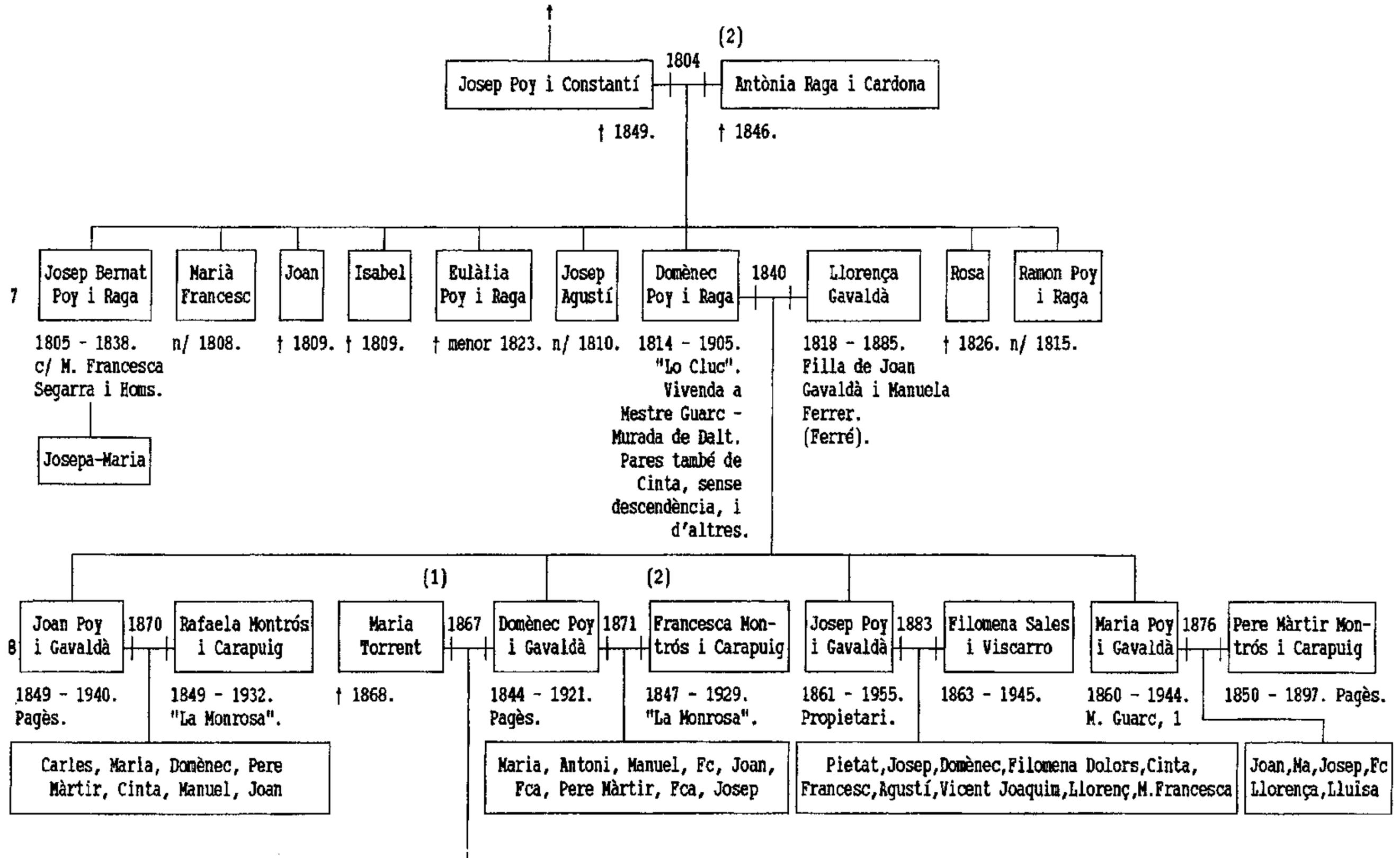
2

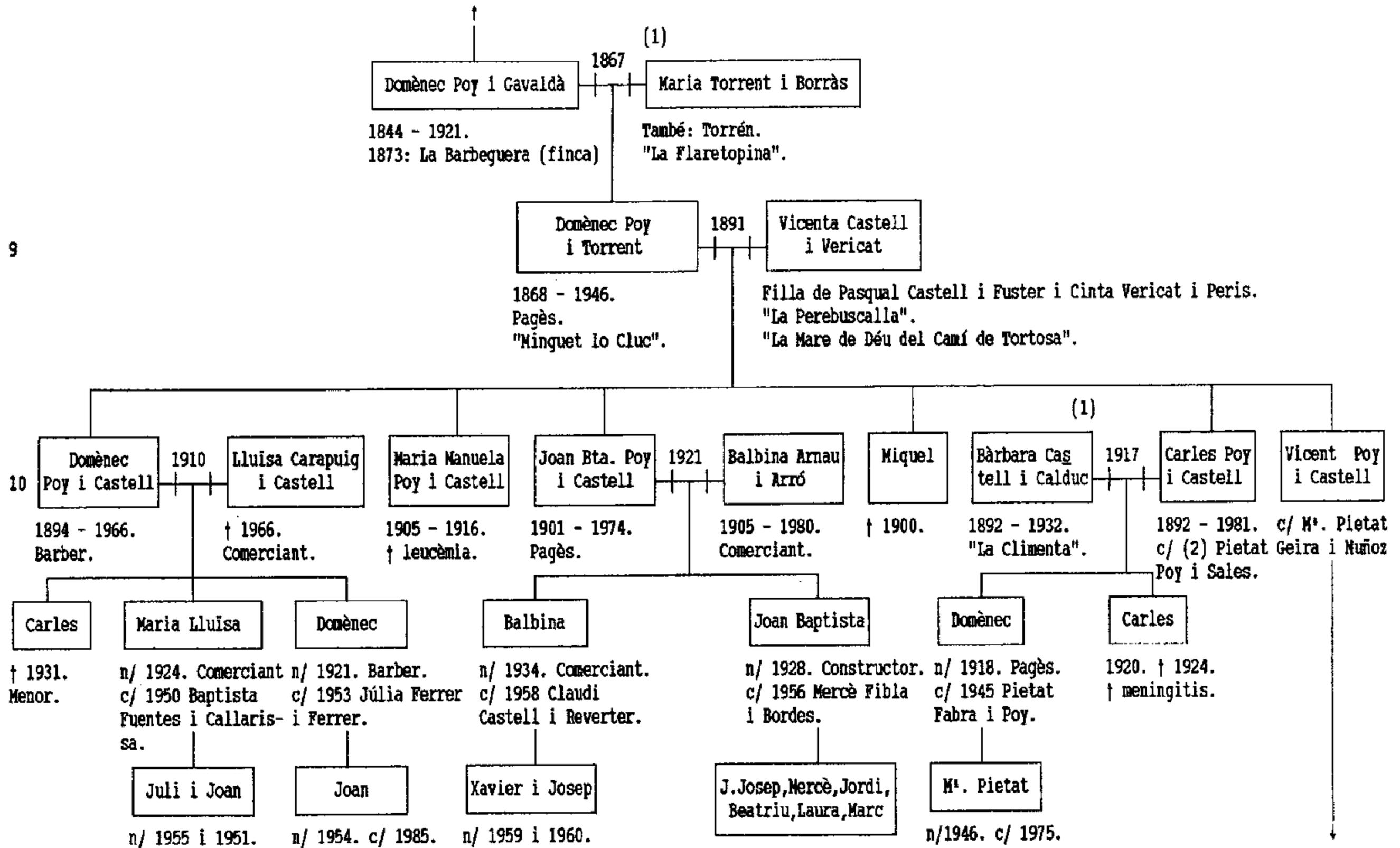

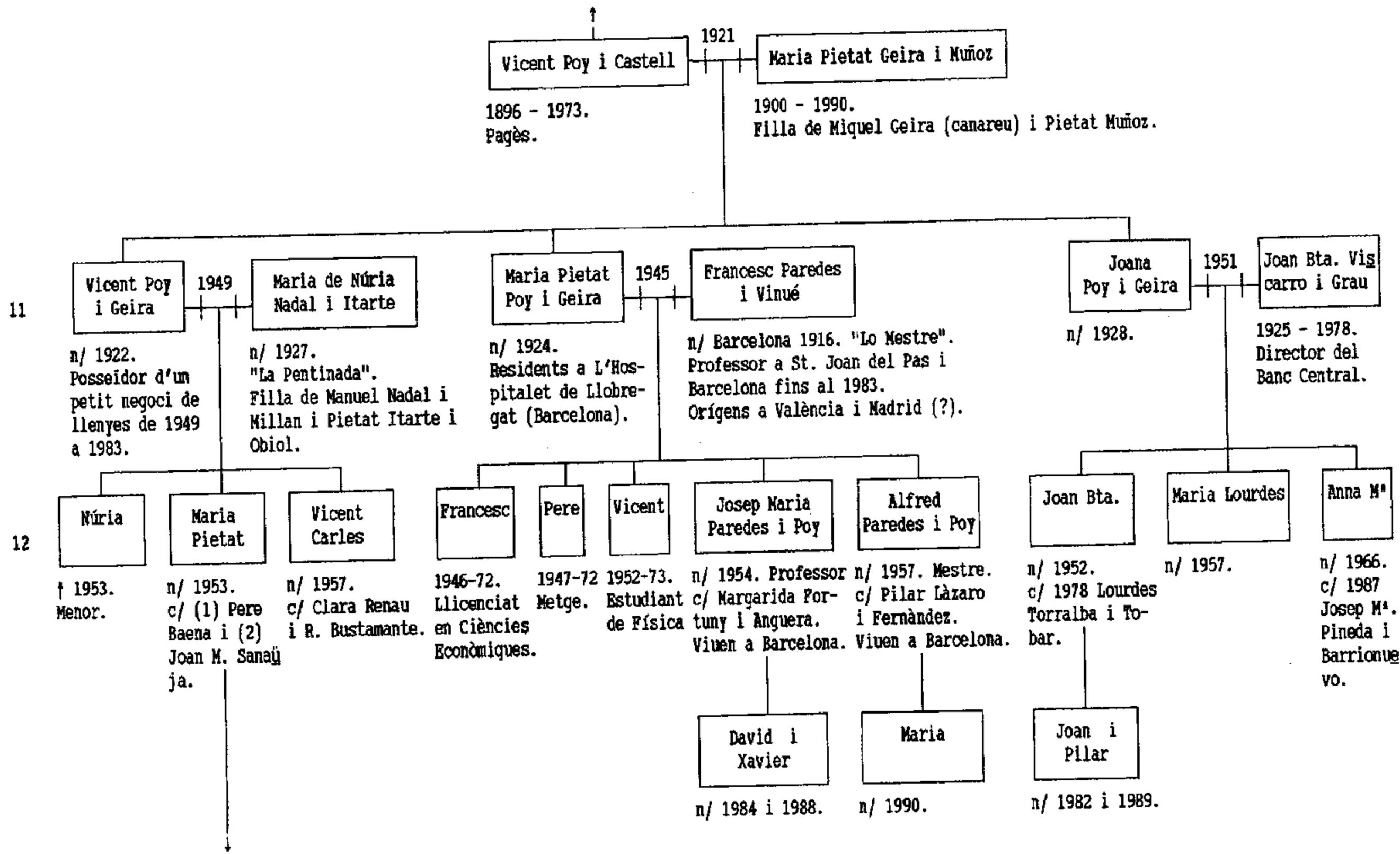

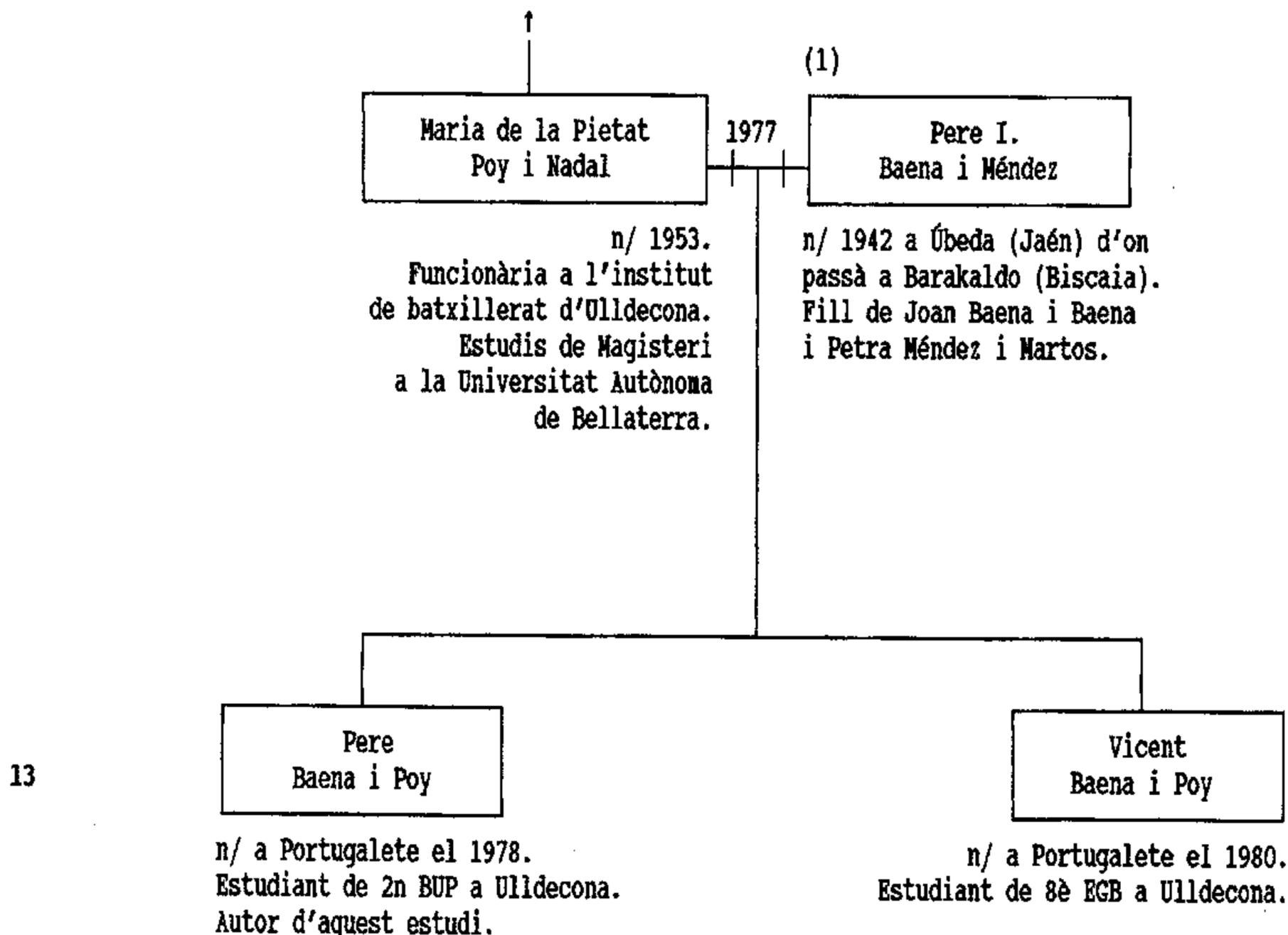

Taula I: Arbre genealògic dels Poy.

Font: Elaboració pròpia a partir de les fonts emprades que ans he especificat.

NOTA: Les abreviatures emprades són, bàsicament, dues: n/ (naixement el) i c/ (casat amb/el).

b) Acotacions:

Els treballs d'aquest tipus poden donar-se per finalitzats amb la representació esquemàtica de les dades en una taula vertical que rep el nom d'arbre genealògic. Aquesta mena d'esquema, però, permet la inserció d'un limitat nombre de dades. L'autor, presentat aquest cas, pot optar per redactar un escrit, quadern o carnet per afegir les dades més destacades. Les que aquí es remeten s'han recollit seguint un ordre determinat que s'ha elaborat (excepte en comptades excepcions d'èpoques caracteritzades per la manca de les dades) de la següent manera:

Nom i cognoms de l'interessat (ofici) fill de (noms i cognoms dels pares i dades d'interès).

- Data de naixement i/o bateig. Padrins i altres particularitats.

- Data de confirmació (en el cas que haja sigut determinada).

- Data de matrimoni. Cònjuge (nom i cognoms, ofici i nom i cognoms dels pares) Capítols matrimonials (en el cas que n'hi haja i que siguin determinats). Testimonis (nom i cognoms i curiositats, si les hi han).

- Informació del cònjuge (procedència, orígens, particularitats dels cognom, etc.).

- Fills (nom).

- Data de defunció o d'enterrament. Causa (si és determinada). Lloc i, fins i tot, hora aproximada (si hi consta). Lloc on ha sigut enterrat i sagraments que s'han subministrat.

- Dades diverses: testament, propietats, possessions, malnoms, títols i honors...

Introduïts, doncs, els conceptes preliminars que han guiat la recerca es procedeix a l'exposició de les dades per generacions. Cal esmentar que, per a millor seguiment de la lectura, s'han ordenat els personatges per ordre d'aparició (d'esquerra a dreta), en la mesura que ha sigut possible, en l'esquema adjunt:

1a. generació:

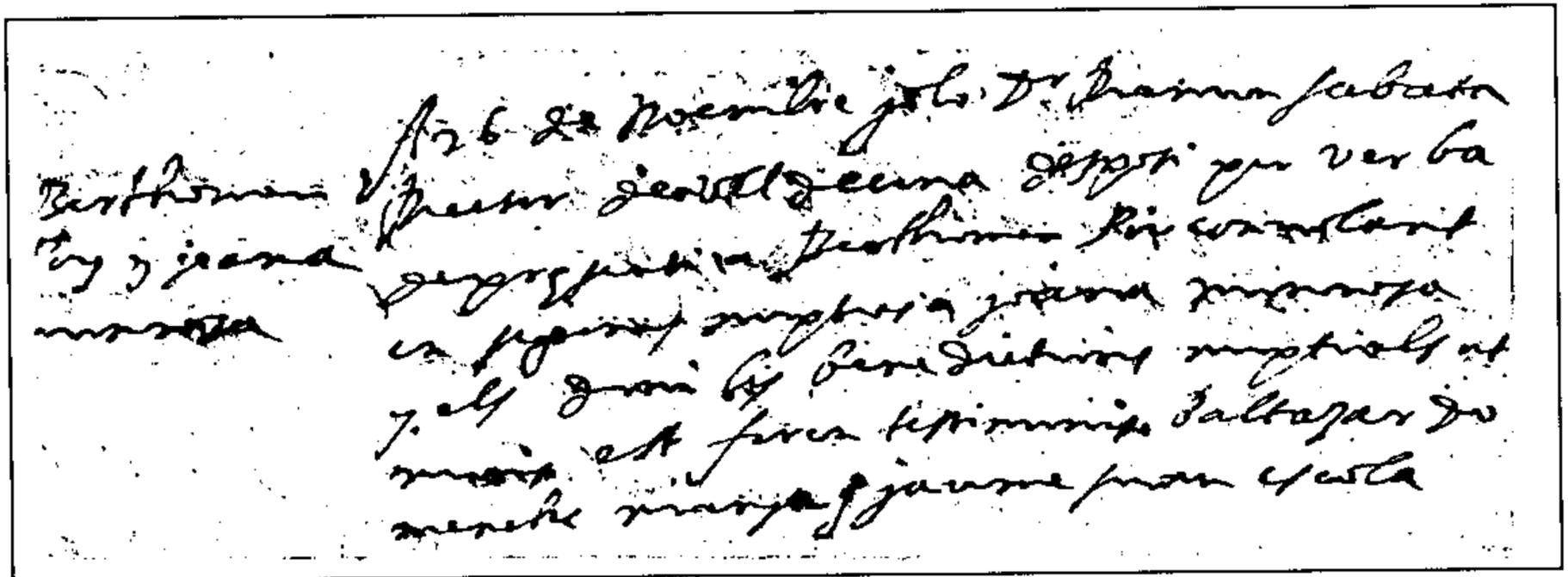
De Bartomeu Poy sabem ben poques coses. Va celebrar núpcies amb Joana Fabra (ans del 1607) i, ja vidu, va tornar-se a casar amb Joana Mon(r)rós l'any 1628. D'aquest segon enllaç no creiem que hi haja cap descendent (almenys documentat a la vila d'Uldecona), però, si l'hi hagués, no ha estroncat cap nissaga que pugua haver continuat el fil del cognom. Podem fixar la seua mort ans del 1647.

L'etimologia del cognom Fabra la trobem en el nom de diferents oficis que estan relacionats amb la indústria del ferro (els quals, un cop derivats en farga, han caigut en desús) i en el mot llatí *fabrum* (obrer) (7).

Poy i Alfara amb el títol d'honorables (1688).

El cognom Alfara prové de l'àrab "al-fakhkar", on era l'apelatiu d'aquells que treballaven el fang (terrissaires). Aquestes i més dades poden ser consultades al llibre *Historia de Uldecona y su entorno geográfico* (pàg. 68).

Onofre Poy i Fabra (llaurador) s'esposa amb Maria Bòria i Puerta (finada el gener de 1680) el dia 27 d'octubre de 1656, matrimoni que és, d'altra banda, cap de nissaga (com ben bé s'indica a l'arbre). El cognom Puerta, dit també Puerto (9), sembla ser castellà, amb orígens no documentats a Uldecona. D'altra banda, a Onofre el podem enregistrar mort el 27 de setembre de 1707, havent testamentat davant de Maurici Domènch (notari).

Document IV: Matrimoni Bartomeu Poy-Joana Mon(r)rós. Textualment: "A 26 de Novembre (de 1628) jo lo D(octo)r Ramon Sabata Rector de Uldecona desposí per verba de presenti (frase feta= paraules de present, estant presents i amb paraules) a Berthomeu Pol convotant en segones nupties a Joana Monros y els doní les benedictions nuptials ut supra et foren testimonis Baltasar Domenehc manya y Jaume Fuste escola".

FONT: Carpeta de matrimonis de l'Arxiu Parroquial d'Uldecona.

2a. generació:

Els fills de Bartomeu Poy i Joana Fabra van ser els següents:

Josep Poy i Fabra (llaurador), celebra esposalles el 8 de febrer de 1660 a Uldecona amb Elena Alfara i Albesa (dama amb fitxa de defunció del 24 de febrer de 1690), enllaç de què són descendents vuit fills: Francesca, Joan, Josepa, Magdalena, Jaume, Maria, Josepa-Maria i Josep, que enceten noves nissagues. Josep Poy i Fabra mor el 20 d'abril de 1691, havent testat en poder del notari Albesa (8). Josep i Elena apareixen a l'acta matrimonial de Pere López i Rodrigo i Josepa

Onofre, més conegut per Nofre, afèresi de l'original (10), posseeix propietats a Uldecona cedides, mitjançant capítols, l'agost (?) de 1656. D'aquestes possessions cal destacar mig jornal d'un hort de la partida del Riu, una vinya tocant del camí *Ral* de Tortosa i un altra finca (possiblement la meitat d'un llinar, patrimoni de Pere Jaume Bòria) de la partida de la Pedrera, totes elles dins del terme d'Uldecona.

La família de Maria Bòria, descendent de Domènec Giner, podria estar relacionada amb l'arquebisbe de València i amb els jurats de Sant Mateu, dels quals cobrava rendes. Altres dades deixen ben clar que també era descendent del fundador d'alguna almoina (de

què era marmessor el dit arquebisbe), personatge el nom del qual desconeixem, motiu pel qual se li pagaven quatre anyades de renda l'any 1656. A part, a la vila d'Ulldecona, rebia quatre lliures de mans del rector i els marmessors (els senyors jurats) de l'almoïna d'un senyor dit Ramon, de cognom possiblement Dangurf, i dèneu lliures de la del dit Domènec Giner: "Ybe finalmèt aporta denou lliures un dels fons que los Seños Jurats de la pnt vila com a Marmessors de l'Almoyna de Domingo Giner li an ansignades lo dia pnt com a descendét de aquell consta de la consignatio ab Acte..." (Arxiu Històric de Tarragona).

3a. generació:

Dels germans Poy-Alfara destaquem els següents esdeveniments:

Francesca Poy i Alfara està casada amb Pere Vericat i Matamoros des del 4 de juny de 1692, el qual, vidu l'any 1719, torna a casar-se amb Maria Oliver (la seua consogra) i, posteriorment, amb Maria Domènech, el 1719 i 1733, respectivament. Difunt, però l'1 de febrer de 1734, va testar en poder de Josep Domènech (notari). Pere Vericat és llaurador.

Josepa Poy i Alfara celebra esposalles amb Pere López i Rodrigo (espardenyer) el primer de març de 1688. Mor poc després, l'any 1693. Pere López és natural de Castelló de la Plana (regne de València) i fill de Josep, amb ofici de teixidor, i Bàrbara, la qual té orígens al lloc de Baion (Daroca i Aragó). Josep va morir el 1726.

Maria Poy i Alfara es casa amb Jacint Viscarro i Gavaldà el juny de 1692.

Josep Poy i Alfara celebra esposalles el 8 d'octubre de 1684 amb Valentina Vericat i Matamoros, germana de Pere Vericat, ans anomentat. És filla d'Antoni Vericat i Maria Matamoros. Néts d'aquests canviaren Poy per Puig i Puxg (El cognom Poy i les seues variants, d'aquest treball).

Els altres germans (Joan, Magdalena, Jaume i Josep-Maria) moren menors.

Per una altra part, la descendència Poy-

Bòria s'ordena així:

Jaume Poy i Bòria, sastre, consta enterrat al Convent dels Dominics el 17 d'agost de 1741, data en què té testament en poder del notari Domènech. Celebra núpcies en dues ocasions: la primera, amb Margarida Cortiella i Prima, filla de Josep (llaurador) i Maria (d'Alcanar), el 29 d'octubre de 1687, enllaç de què són testimonis mossén Onofre Picó i Josep Poy (llaurador), possiblement germà d'Onofre Poy i Fabra; la segona, amb Leocàdia Arnau i Fabra, dama que era filla de Vicent i Elisabet, amb orígens documentats fins al 1657 i 1625 per la part dels Fabra, el dia 19 de febrer de 1698. Margarida i Leocàdia figuren mortes els anys 1697 i 1743, respectivament. Vivia al carrer de Sant Vicent Ferrer, el 1741.

El mot Arnau és cognom de llinatges catalans i valencians; derivat d'Arnald i sinònim d'Arnall, Arnaus, Arnaut i Arnay. Té el seu origen en Arnoald (dominador de l'àguila) que, posteriorment, va dir-se Arnaldus (11).

Dels descendents de Jaume Poy (especificats a l'arbre) podem destacar, així mateix, que, del testament de Vicent, Albert Ferrer en fa constar una part al seu llibre *Historia de Ulldecona y su entorno geográfico*, pàg. 197, amb motiu de l'estat en què es trobava el cementeri del Convent del Roser, on fou enterrat, al segle XVIII. Vicent vivia al carrer Major o al carrer de Sant Vicent el 1742.

Pel que fa al testament de Jaume sabem que va nomenar marmessor i hereu de tots els seus béns el dit Vicent, i que deixà a Cecília finques a la partida del Pas de Garrofer i altres objectes, entre ells un llit i un matalàs. Efectuà també venda el 1734.

Joan Poy i Bòria (enterrat el 1755 al Convent dels Dominics) també celebra matrimoni dos cops: amb Marcel·la Sans i Font (el 7 d'agost de 1700. Capítols: Damas Montrós) i Teresa Querol i Antolí (el 14 de setembre de 1705). Marcel·la Sans (finada el juny de 1705) és filla de Pere (espardenyer de la vila d'Alcanar, d'on podia ser fill) i Maria. És mare també de Pasqual, mort menor. Teresa Querol és, al seu torn, filla de Cristòfor i Anna Maria, habitants de la vila d'Ulldecona l'any

1705, que tenen els seus orígens a la vila de Cinctorres, en el regne de València. D'ofici llaurador, posseïa vivenda al carrer de Ramon Homedes, 187, i molí d'oli als afores de la vila (1742 i 1747), que el seu fill Manuel va heretar. Apart, olivars a les partides del Riu i del Montsià, hort al camí de Tortosa i altres terres en les partides de Pas Fangós i del camí del Montsià.

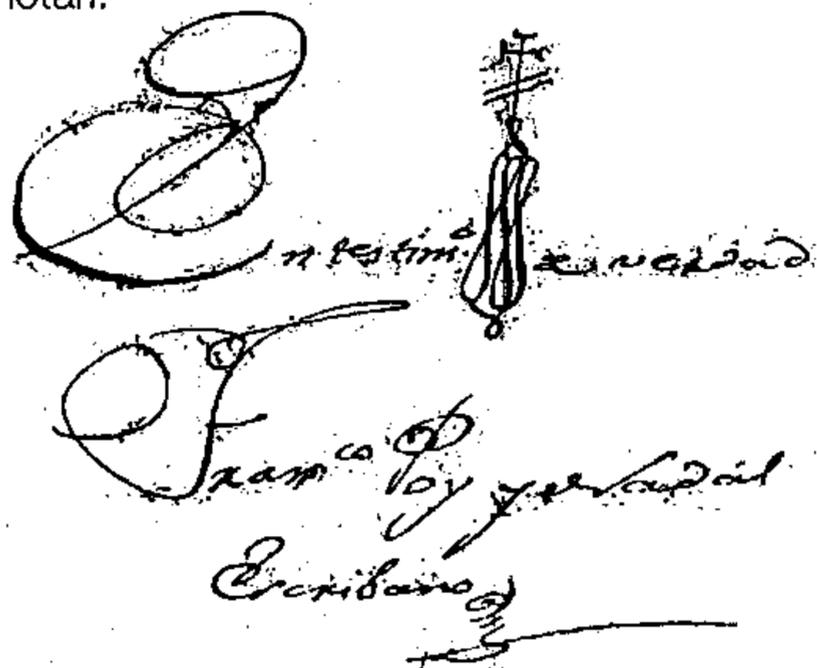
Sans (Sanç, Sanz, Sancho, Sanxo) ve de Sanctius, derivat de sanctus (en llatí, sant), que va sobresortir en èpoques de conquestes. Cal remarcar que Sancho i Sanxo són paraules castellaneres o mots aragonesos.

Font deriva del llatí *fonte*, amb el significat que tots coneixem, amb nombroses variants ortogràfiques. Hi ha rails per Catalunya i Mallorca.

Querol és nom de poble de la comarca de l'Alt Camp amb l'etimologia en *cariolu* (pre-romà), diminutiu de penya. És originari, sens dubte, del poble de Querol, i existeix a Alcanar, Tortosa i Ulldecona, entre d'altres. En el català oriental ha derivat, freqüentment, en Carol (12).

Descendents de Joan són l'honorable Francesc Poy i Nadal (nét) i Joan Baptista Poy i Roca (besnét), ambdós notaris de la vila d'Ulldecona, i Domènec Poy i Adell (besnét), prevere beneficiat de la present parròquia.

Francesc Poy i Nadal era fill de Manuel i Maria Agnès Nadal, ressenyats a l'arbre, notari del 1795 al 1824 i escrivà del jutjat el 1809, amb nombroses propietats. Celebra núpcies el 1782 amb Romana Roca i Albesa, germana de Ramon, batle (1809) i notari (1782-1813) d'Ulldecona, i filla de Josep Roca i Roig, també notari.

Document V: Signatura de Francesc Poy i Nadal. Escripura de venda LLuc Poy-Josep Vidal, any 1814.
FONT: Joan Baptista Forcadell i Poy.

Fill de l'anterior és Joan-Baptista, que va exercir entre el 1816 i el 1823, casat amb Vicenta Nadal i Royo i amb Maria Concepció Nadal i Ribes i cap de nissaga (13). De la seua mort la corresponent fitxa de defunció diu així: "...di sepultura Ecl^{ca} de orden de la Justicia, en el cement^o comun a un cadaver incognito depositado en el Santo Hospital: pero por datos reservados y positivos me consta ser el de Juan Bau^{ta} Poy Escribano,..." Mort tan misteriosa ens fa traure algunes conclusions:

1a.- Tal vegada va veure's embolicat en algun aldarull de l'època (succés que Albert Ferrer explica breument al seu llibre *Historia de ...*, pàgs. 270-280).

2a.- Cal que tinguem en compte, però, el fet que Joan Baptista fos capità d'una de les dues companyies que formaven la Milícia Nacional, amb Damas Montrós (notari), creada el febrer de 1821 (14) i el que un parell o tres d'homes (entre ells un soldat d'artilleria de la Divisió del Mariscal de Camp, en Ramon Chambó, Mateu Navarrete) morissen en circumstàncies similars en dates properes a la que estem vivint. A aquestes persones se les diferenciava amb una vistosa creu quadrada sota el nom en la partida de defunció.

3a.- El cos d'un notari, persona il.lustre i ben reconeguda per tothom en aquells temps, és molt rar que passés per cadàver incògnit en la seua pròpia població.

A l'autor d'aquestes notes li han explicat com en aquestes dates es produí una mena de revolució interna contra el poder a Ulldecona. Això, juntament amb l'exposat ans, sembla ratificar la idea que va ser assassinat, tal volta per idees liberals o contràries a aquest poder. Domènec era fill d'Agustí Poy i Nadal i Maria Antònia Adell i cosí germà de Joan Baptista. Té fitxa de defunció de l'any 1854. Cobrava un benefici l'any 1812 (15).

En un altre estat de les coses, pel que fa al molí d'oli, hi ha documentació que demostra que Maria Agnès Nadal i Macip (>Massip) n'era propietària l'any 1782, viuda ja del seu espòs, l'anomenat Manuel Poy i Querol, el qual va augmentar el seu patrimoni incorporant-hi un molí fariner. Del primer, n'era hereu Francesc, tot i que un codicil del 1782 (redactat per Maria

Agnès) declara que ho siguen els tres germans vivents Poy-Nadal (Francesc, Cristòfor i Agustí). Del segon, se'n té notícia l'any 1783 amb motiu d'un permís que Cristòfor obté de la seua mare per poder conrear les terres on es troba ubicat. En la mateixa data fa hereu de la propietat el dit Cristòfor. Aquest segon molí (del primer no en tinc notícia) estava situat a la partida de Plana.

A Antoni Poy i Bòria el trobem força ben documentat en els fons arxivístics de què he disposat pels seus dos matrimonis (amb Vicenta Briau i Canes i Francesca Batiste i Pitarch) i els nombrosos béns dotals de què disposà que, d'antuvi podien assegurar-li una bona posició social o una vida benestant.

Del seu primer matrimoni no hi ha cap descendent, ja que la seua muller va morir poc després de l'enllaç, efectuat el 1702. Vicenta Briau era filla de Francesc (llaurador) i de Bàrbara, de Sant Jordi (regne de València). El 1704 torna a celebrar esposalles amb Francesca Batiste, no a la vila d'Ulldecona (on no s'ha trobat fitxa matrimonial, sols capítols redactats davant Maurici Domènech), sinó que, presumiblement, a la de Càlig, on Francesca, el pare de la qual era pastor, té els orígens.

Antoni és propietari de vivendes al carrer dels Jueus, veïna a la del seu germà Joan Poy, i al de Sant Pasqual, el 1702 i 1739, respectivament. Antoni Poy és llaurador.

Deixant de banda els caràcters genealògics dels anteriors, estudiant les seues propietats se n'ha pogut localitzar alguna casa a la vila, corral i animal, hort a la partida del Riu i vinya a la partida de la Torta. En el seu testament (el qual té data de 1739, quan va morir) nomena hereves ses filles, Antònia i Tomasa, a les quals reparteix la casa del carrer de Sant Pasqual, deixant a Miquel propietats al Mas de Na Poia i altres veïnes a les de Jaume Poy.

És possible també que la casa que s'anomena done a dos carrers: el dels Jueus (carrer del Carme) i de Sant Pasqual. Penso, per tant, que seria erroni identificar el carrer de Sant Pasqual amb el dels Jueus.

En el testament de Francesca Batiste es nomena hereu Miquel de propietats que el

document no especifica i a les restants filles llega roba diversa. Són marmessors: Antoni i Marià Poy (llauradors), nebots de la testadora.

Maria-Rosa està casada amb Josep Mora i Tomàs (16), amb partida del 7 de juny de 1686. Hi ha capítols, no conservats, redactats per Damas Montrós. Josep Mora (fill de Josep i Elisabet Tomàs) és llaurador amb testament del gener de 1724, any en què va morir. Posseïa diverses heretats a la partida del Riu, les quals afrontaven amb el camí de l'Arena, i alguna vinya a la partida del Colomer (confinant el camí amb el mateix nom).

Onofre Poy i Bòria és llaurador, casat amb Francesca Sobirats i Balaguer i posseïdor de finques (un jornal d'oliveres i un altre de terra sense cultivar) a les Codines (a tocar del barranc). Morí el 6 de febrer de 1739 i va ser sepultat a la Parròquia de Sant Lluç. Vivia al carrer Major (prop del de Sant Pasqual) vers el 1739: Major, 74. Va redactar testament en poder de Joan-Baptista Montrós, en què va nomenar hereu Onofre Poy, prevere.

Francesca Sobirats i Balaguer (17) és filla de Jaume Sobirats i Francesca Balaguer, els quals van celebrar matrimoni a Ulldecona el 1664, però residents al lloc dels Freginals (Ferreginals) el 1689, on ja se'ls perd el fill. Aquesta dama era neboda de mossèn Gabriel Balaguer i Solà, prevere beneficiat de la present vila, de qui va heretar propietats vora el Portal de Morella (18). Posseïa, però, béns propis a la Bassa del Coll i a la partida de l'Ermita, els últims venuts al públic després de la seua mort. Va ser enterrada a la Parròquia d'aquesta vila el dia 12 d'agost de 1747.

Balaguer és cognom d'etimologia desconeguda, tot i que ha sigut identificat amb Bargusii i classificat com a derivatiu de *beleguer* (munt o camp de bàlecs; planta espinosa). A les nostres contrades en trobem a Alcanar, amposta i Vinaròs, escrit també Balagué (19).

Els altres germans de qui es fa menció a l'arbre (Gaietà i Àngela) van morir el 1672 i 1693.

4a. generació:

Dels descendents de Josep Poy i Elena Alfara només diré que Pere Vericat i Poy podria ser llaurador i viure al carrer del Pes o teixidor de lli a Sant Cristòfor i Joan López pot ser sabater. Josep Poy i Valentina Vericat són pares de Tomàs, adroguer i jutge el 1744 (vivienda al carrer dels Sants Màrtirs), amb algun descendent (fill o nét), dit també Tomàs, regidor (i jutge?) de l'ajuntament l'any en què va ser alcalde Ramon Roca (1809) (20); Maria; Bartomeu (o Bartolomé), que viu al carrer de la Puríssima, 92; i un restant dit Antoni, llaurador, amb habitatge al carrer dels Sants Màrtirs, 211 (1742). N'hi ha d'altres, però, que van morir menors.

D'aquesta última branca Poy-Vericat, descendents directes de Bartomeu Poy, sabem que Maria i el seu espòs, Domènec Roig, tenien finques el 1717 al camí de Tortosa, a les partides de Pas Fangós i del Banyador, una fanecada i mig olivar (ans propietat dels Roig) a la partida dels Plans, vorejant el camí del Mas d'en Giner. Habitaven casa al carrer dels Alfacs, que també donava al carrer de l'Hospital Vell.

Dels fills d'Antoni Poy i Bòria, Miquel es va casar el 1727 amb Anna (o Elisabet Anna) Martín i Torres i tingué descendència, amb una escassa documentació després del segle XIX. De la família Mora-Poy sols he de destacar que Maria Miralles (néta de Josep i Rosa Poy) el 1724 era hereva universal de tots els béns del seu avi.

Els germans d'Antoni Poy i Sobirats deixaren força descendència, malgrat que el cognom Poy es va acabar perdent. Dels únics homes, Gabriel Poy i Bosch i Josep Poy i Roig, se sap que el primer va restar solter i morí el 1778. El segon va celebrar esposalles amb Bàrbara Gil i Castell i fou pare de Blai, Teresa i Maria, el primer, l'únic de sexe masculí, mort menor vers el 1755. Pels que fa als pares dels anteriors, Marià (llaurador) va celebrar esposalles amb Candia Bosch i Anguera, dama que era filla de Llorenç i Elisabet (dita Enguera), procedents de Tortosa i, ans, de Benissanet i Capsanes. Vivien al carrer de Ramon Homedes, 170, el 1742. Anys enrere, el 1739, el testament de Francesca Batiste deia que posseïa llar en el

carreró que hi ha entre el carrer de Ramon Homedes i el Major. Féu dotacions al clergat de Vinaròs el 1745.

Felip es casà amb Maria Roig i Uller el 1717. En capítols, redactats davant Damas Montrós, s'atorgaren les següents propietats: vinya en la partida de la Foia i pati dins de la vila, en el carrer dels Conills (per part dels Poy) i horts a les partides del camí de Tortosa i la Llacuna (per la banda dels Roig). Van morir el 1771 i 1770, respectivament, i foren enterrats al Convent dels Dominics.

Bosc (i Bosch), amb el significat que tots coneixem, suposa un nom pre-llatí i pre-germànic, derivatiu de la forma Bosko i anterior a l'indo-europeu.

Roig, també amb la forma Roy, té el mateix significat que el mot primitiu de què deriva, *rubeu*. Aquestes dades es troben recollides a *Els cognoms catalans i la seva història*.

Antoni Poy i Sobirats és llaurador, amb testament del 1780. Va ser també marmessor dels Béns de la seua muller, Maria Peris i March (amb qui es va casar el 27 de desembre de 1732. Testimonis: Jaume Ortiz i Josep Brusca), des del 1782, data en què aquesta morí, fins al 1796. Posseïa alguna finca en la Partida de la Bassa del Coll i vivenda i potser altres que l'actual estat de la investigació no gosa determinar.

Maria Peris era filla dels honorables Francesc Peris i Teresa March, el primer notari, resident a Ulldecona. Un aspecte pendent d'investigar és si aquest era notari d'Ulldecona o d'una altra vila: l'autor no hi ha trobat els seus llibres de protocols. De moment, sembla que tota la informació sobre aquest personatge va morir amb qui una vegada es digué així. Els seus orígens, però, tampoc estan del tot esclarits: l'honorable Francesc Peris podria ser de la Galera, on el seu pare devia exercir de sastre. Sent real dita informació seria germà d'Antoni Peris, també sastre, que estigué casat amb Anna Marqués, ciutadana de Barcelona, amb rails familiars a Tortosa. Antoni Peris és avantpassat de l'alcalde Enric Ferrer i Peris (1955-1958) (21).

Els religiosos Onofre i Romuald, foren prevere beneficiat d'aquesta parròquia i conventual de l'Ordre de Sant Agustí a Cambrils,

respectivament. El primer fou hereu i marmessor de nombrosos béns dels seus pares i oncles i va ser enterrat el dia 9 de juny de 1758 a la Parròquia de Sant Lluc. Pel que fa el segon, no va morir a Ulldecona i sols se'n té documentació en alguns testaments, en què fou nomenat marmessor.

5a. generació:

Antoni Poy i Sobirats i Maria Peris i March van tenir nou fills, però la continuïtat successòria del cognom continua per l'únic noi que sobrevisqué: Josep poy i Peris.

Josep Poy i Peris va morir el 7 de desembre de 1825 i fou nomenat hereu l'any 1780. Va celebrar esposalles en dues ocasions: amb Rosa Constantí i Verdiell i Maria Àngela Reverter i Morà. Rosa Constantí era filla de Pere Constantí i Claudina Verdiell (casats a Ulldecona, 1731) i néta de Pasqual Constantí, llinatge en què no he pogut aprofundir més. Per la banda dels Verdiell, però, hi va haver més sort: documentats el 1633 hi ha Pere-Pau Verdiell i Elisabet Anna Fontes, rebesavis de la dita Rosa Constantí.

Maria Àngela Reverter i Morà és, per part de mare, descendent de Josep i Elisabet Tomàs (c/1663) que, segurament recordaran, eren els pares de Josep Mora i Tomàs, en la tercera generació. A la mateixa família pertany Joan Tolosa, pedrapiquer. Per part de pare, els Reverter no són ulldeconencs, amb cap document que permeti aprofundir més enllà dels segle XVIII. La seua àvia paterna, però, Cassilda Lizarraga i Marco, era de pare biscaí.

Es té notícia de les seues propietats al cadastre del 1816 que es conserva a l'Arxiu Municipal d'Ulldecona. Pagava 37 rals de moneda d'ardit per ser propietari de finques a la bassa del Coll, Ermita, Pas Fangós, camí de Godall i Castellet.

6a. generació:

Josep Poy i Constantí era propietari de deu finques rústiques l'any 1814, per les quals pagava 24 rals, 14 diners i 30 ars (sic) de moneda d'ardit. Podria ser que visqués al carrer de Sant Cristòfor el 1846. Es va casar amb Gràcia Mir i Sabater i Antònia Raga i Cardona, el 1793 i 1804, respectivament.

L'ascendència genealògica de Gràcia Mir la trobem a Alcalà de Xivert, d'on procedien els seus avis. El seu pare, Josep Mir i Vela, va ser fuster a Ulldecona. Els Sabater s'establiren durant la generació dels avis, Vicent Sabater i Apolònia Gavaldà (del Ballestar), vinguts de la vila del Forcall: informació de l'any 1743.

El cognom Sabater, escrit també Sabaté, és derivatiu de sabata (amb el significat que ja sabem) que, a la vegada, presenta una etimologia força insegura (ja que existeix en totes les llengües romàniques i l'àrab i turc).

Antònia Raga té raïl falduda per la banda dels Raga i a Palanques per la part dels Cardona: documentats el 1683 i 1732. Josep Cardona i Martí, l'avi matern, fou corder en la nostra vila.

7a. generació:

Domènec Poy i Raga, *lo Cluc*, visqué a la *plaça del Cavall* (Mestre Guarch, quarta categoria: 1855) i adquirí, en temps que les fonts orals no poden determinar (possiblement en anys de la Desamortització de Mendizàbal: 1836), el Mas de Comú, *lo Renye* (30 jornals) i finques a les partides de la Foia i de l'Ermita (vinya, olivera i garrofer). Propietats en aquestes partides posseeix el 1855, àmpliament documentades. Destaquem: Fospeta (?), Riu, Forn dels Cànters, Pas Fangós, Arenals, Caseta de Gras, Foia Pedrera, Carbonera, Foia Veus, Castellet, Abellerets, Llacuna, Ermita, Sort Ampla i Puig Garret, per què pagava de contribució 2979 rals i poc més.

Llorença Gavaldà i Ferré (de la forma originària Ferrer, derivat del llatí "ferrarius" - aquell qui treballa el ferro) (22) era filla de Joan Gavaldà, regidor (1814), de qui més d'una font narra com va matar un llop a mans "nétes" com a mostra clara de la seua valentia. Respecte a Llorença qui la conegué explicava que era molt misericordiosa i caritativa, i dona valenta, també. Un germà d'aquesta, Joan Gavaldà, es rebesavi del conegut jutge i alcalde (1952-1954) Josep Gavaldà i Ortiz.

És en aquesta generació que les persones recorden com el *Cluc* més remot.

En un poble com aquest és freqüent l'ús de mots de coneixement popular que designen els seus veïns. Topònims, gentilicis i d'altres substitueixen sovint els noms propis anomenats

"de baptisme" i passen a conformar l'anomenada cultura popular i la tradició oral. En aquest cas, *Cluc* és derivatiu del llatí *cluccare* que posteriorment serà *claudere* i té per significat "clos o tancat". El mot es convertirà en el denominatiu de tota la família.

Intentant averiguar el significat d'aquest motiu crec que hauríem de recórrer a les paraules del mateix *iaiet*: "Si quieres que el dinero nunca te falte, el primero que tengas no te lo gastes" (23).

La figura humana del matrimoni era la d'unes persones valentes i carlistes, que la tradició oral defineix així: "Una vegada que los *sipaïos* (24) van estar a Vinaròs lo iaio Poy Raga se'n va anar pel camí de Godall a trobar els carlistes (...) En tot este temps, a l'enterar-se los *sipaïos* que Domingo havia ajudat als carlistes, van anar a casa seua i van demanar a Llorença Gavaldà trenta onces d'or, però ella els va dir que no en tenien cap, de cèntim. I llavors li van dir: "si no mo'ls dóna la lligarem a la coa del cavall i mos l'endurem a Vinaròs". Així ho van fer, ja que ella no els volgué donar els diners, no perquè no els tingués -ja ho crec que els tenia!- sinó perquè era carlista, i no va ser alliberada fins que les tropes carlistes del general Cabrera van entrar a Vinaròs". Així ho contava Josep Poy i Gavaldà a la seua néta Pietat Fabra i Poy.

Respecte a Vicent Poy i Mir, germanastre de l'anterior, caldria advertir la possibilitat que fos frare al Convent dels Dominics. Això m'ho fa pensar que més d'una font oral em parlés d'un germà del *iaiet* que, segons diuen, fou l'últim prior que va haber en aquest convent. Pel que fa a les dades documentals, en un primer escorcoll, Vicent no apareix mort en els llibres de la parròquia i s'hauria d'admetre la possibilitat que els frares duguessen els seus propis llibres de registre. En un altre estat, cal rebutjar la idea que fos l'últim prior, ja que Albert Ferrer, al seu llibre *Historia de Ulldecona...*, esmenta com a dirigent del convent en els anys de la desamortització Raimund Quinzà, de Tarragona.

De la resta de germans carnals de Domènec Poy i Raga se'n tenen també molt poques notícies (ben just si la data del bateig) i cal considerar la tradició que germans d'un *iaiet* van marxar a Tortosa i Roquetes, on es van establir. No podent aportar cap dada que pugui

orientar vers les diferents formes de vida d'aquests germans, no goso sentenciar que fou del seu record.

8a. generació:

Domènec i Llorença van tenir molts de fills, cosa que assegurarà la pervivència del cognom fins a aquests moments.

Joan Poy i Gavaldà, pagès, va casar-se amb Rafaela Montrós i Carapuig a Ulldecona. Vivien a la dita *Casa Santa*, a la Murada de Baix, 78 (zona del Vallès), que heretà una de les seues filles, Cinta, i posteriorment un nét, Joan Fuster i Poy, i besnéts. Morí d'una artèrio-escleriosi cerebral, l'any 1940 (25). Dades de la riquesa urbana i rústica poden ser consultades als annexos.

Domènec Poy i Gavaldà, pagès, va celebrar casament en dues ocasions: El dia 28 d'octubre de 1867 amb Maria Torrent i Borràs, de què foren testimonis Tomàs García i Felip Guimerà. Maria, la *Flaretopina*, era filla de Joaquim Torrent i Dolors Borràs, pagesos, d'Ulldecona. Morí el 1868 de "sobrepart".

L'any 1871 amb Francesca Montrós i Carapuig, batejada el 5 d'abril de 1847 (Padrins: Baptista Poy i Maria Agnès Carapuig). Francesca va morir "de senectud" el 31 de juliol del 1929. Els seus descendents són els Poy-Montrós del carrer dels Sants Màrtirs.

Pel que fa a Domènec visqué al dit carrer fins que morí el 1921, víctima d'una hemorràgia cerebral, com així quedà enregistrat en papers familiars.

Josep Poy i Gavaldà, propietari (26), vivia al carrer Major, 60 (documents: 1944 i 1945). Fou marit de Filomena Sales i Viscarro, neboda del conegut estudiós Manuel Sales i Ferrer, i Lluç, regidor l'any 1879, i filla de Josep i Francesca. Per la banda dels Sales és descendent de Lluç i Paula Constantí i Alamany, aquesta última de Traiguera (documentada el 1801), i aprofundint més de Baptista, llaurador, i Susanna Salvador, en l'època en què un altre Baptista, fill de Manuel Sales, fou espardenyer de la vila de Catí.

Francesca Viscarro i Capseta (d'aquí el malnom: *la Capseta*), la seua mare, posseïa finques urbanes al carrer Major (vivenda dels

Poy-Sales), carrer d'Aribau, carrer de Muntaner, carrer de la Puríssima (*casa dels Capellans*), carreró del Pilar i plaça del Cavall (*casa del Relotge*).

Maria Poy i Gavaldà celebrà núpcies amb Pere Màrtir Montrós i Carapuig (batejat el 16 de novembre de 1850) i va viure al carrer del Mestre Guarch, 1. Morí a conseqüència d'una hemorràgia cerebral el 1944. La seua germana Cinta, casada, (vivenda al *carrer del Pes*, 9) no tingué fills.

El cognom Montrós, antropònim a nombroses generacions d'aquest llinatge, mereix algun tipus de menció en el treball:

És un cognom català d'origen no del tot esclarit: pot ser derivat de monte roso (en llatí) o de mont ros (composició), amb el significats de muntanya erosionada o de color rossenc, respectivament. La forma dels diferents escuts d'armes i l'heràldica es troben àmpliament documentades en *Els cognoms catalans i la seva història*, llibre en el qual Jordi Bas cita el casal Montrós d'Ulldecona com a llinatge important a principis d'aquest segle (pàg. 132). L'escorcoll a altres fonts ens permet saber que podria derivar de la toponomía, o així ens ho fa pensar el fet que dits així hi haja tres pobles (Mont-ros, Mont-ròs i Mont-ros) a les comarques nord-catalanes. El primer és poble del Pallars Jussà, amb església dedicada a la Mare de Déu del Boix i independent fins al 1970, el segon fou un antic poble de la Vall d'Aran i l'últim esdevingué masia i antic poble de la Segarra, depenent de Sant Ramon del Portell (27).

La grafia es presenta molt variada: Monrrós, Montrós, Mont rós i Montrós, però la unanimitat és indiscutible. Fixeu-vos que es tracta d'un cognom compost, de manera que hem de pronunciar els dos mots que l'integren separadament (Mont-ros) i mai amb la "t" i la "r" formant part de la mateixa síl.laba.

Pel que fa als germans Montrós-Carapuig són descendents directes de Joan Baptista Montrós i Bonet, Damas Montrós i Morera i Joan Montrós (fill, pare i avi), notaris de la vila d'Ulldecona, del 1724-1769, 1715-1725 i 1655-1673, respectivament: documentats el 1725 i 1695. A la mateixa família pertanyen homes de lletres, dels quals cal destacar Damas Montrós i Làzaro, procurador d'aquesta vila el 1803,

notari (1805-1831) i capità d'una de les companyies que el 1821 formaven la Milícia nacional, de caràcter liberal, que l'autor d'aquestes notes relaciona en la tercera generació (informació de Joan Baptista Poy i Roca) i Francesc Montrós i Verdiell, notari el 1772 i espòs de Susanna Miralles, dels Freginals.

9a. generació:

Carles Poy i Montrós, pagès, va ser moliner al carrer del Mar i president del centre Carlista d'Ulldecona. Morí a la platja Llarga de Tarragona, mort pels republicans, l'any 1936. Va celebrar esposalles amb Matilde Raga i Garrit i és cap de nissaga:

- Rafaela, casada amb Agustí Forcadell i Gil: els Forcadell-Poy.

- Josepa, casada amb Manuel Vericat: Manuel Vericat i Poy (Mera).

- Joan, casat amb Antònia Roig i Bel i Marina Sanz: descendència a Barcelona.

- Pere Màrtir, casat amb Maria Llangostera (d'Alcanar) i Lluïsa Querol i Saüch (Querolet): Poy-Curto, a Vinaròs.

- Joan Baptista, sense descendència.

- Maria Cinta, casada amb Enric Balaguer i Callarisa (fàbrica de mosaics): els Balaguer-Poy i Agassa (<Agaza) -Balaguer.

- Joan Baptista, solter, amb vivenda a la Murada de Baix, 92 (1963).

- Pere Màrtir, mort menor l'any 1905.

- Matilde (n. 1910) casada amb Miquel Valls i Royo.

- Carles, mort menor el 1912.

Fotografia I: Matilde Raga i Garrit, Manuel Vericat i Poy (nét) i Carles Poy i Montrós. FONT: Maria Cinta Poy i Raga (filla).

Maria Agustina (Maria) Poy i Montrós, es casa amb Josep Fuster i Sales. L'únic fill, Josep, es casà amb Josepa Nadal (*la Santa*) i s'establiren a Barcelona. Va heretar la part de missatgeria ("El Ràpid de Tortosa") que Manuel Vericat i Querol va posseir. Va formar part, en el anys de la guerra civil, del Terç de Requetès de la Mare de Déu de Montserrat.

Pere Màrtir Poy i Montrós (1882-1965) va casar-se amb Teresa Adell i Canalda. Fills: Cinta (els Gil-Poy: Teresa i Josepa) i Francesc (els Poy-Martí: Andreu i Francesc).

Cinta resta soltera, Manuel va morir ofegat sent encara xiquet i Joan va ser sacerdot a Cuba o Mèxic i va morir a Barcelona en temps de la guerra civil del 36.

Dels fills de Domènec Poy i Francesca Montrós, molts moriren menors. La resta va dispersar-se de la següent manera:

Antoni (*tio Tonet*) va quedar solter i visqué a Ulldecona, carrer dels Sants Màrtirs, fins que va morir (1872-1961).

Francesc (1888-1972), pagès, es casà amb Vicenta Campos i Sansano i va viure al carrer dels Sants Màrtirs. Un fill: Domènec, casat amb Lluïsa Folquer i Folquer: els Lendines-Poy.

Fotografia II: Francesc Poy i Montrós i Vicenta Campos i Sansano (matrimoni).
FONT: Domènec Poy i Campos (fill).

Joan (1864-1946) era espòs de Manuela Ferrer i Sales, de la família de Manuel Sales i Ferrer. Fills: Manuela (difunta menor) i Joan,

casat amb Isabel Ferrer i Aguiló: els Poy-Ferrer i, després, Poy-Ferrer, Poy-Barrera i Sánchez-Poy.

Fotografia III: Manuela Ferrer i Sales i Joan Poy i Montrós (matrimoni).
FONT: Joan Poy i Ferrer (fill).

Pere Màrtir tenia negoci de transports. Va morir a Barcelona. Celebra esposalles en tres ocasions: amb Maria Capseta (descendència: Pere Màrtir i Maria), Mercè Nadal (filla: Mercè) i Antònia Torruella (de Barcelona).

Dels Poy-Sales van arribar a grans deu germans:

Pietat, *la Capseta*, casada amb Joaquim Fabra i Urgillés (1894-1931) i, en segones núpries, amb Carles Poy i Castell. Filles: Pietat (n.1919), Cinta (n. 1923, descendència a la Sénia) i Josepa (n. 1921, descendència Reverter-Fabra a Ulldecona).

Fotografia IV: Joaquim Fabra i Urgillés i Pietat Poy i Sales (matrimoni).
FONT: Pietat Fabra i Poy (filla).

Josep Poy i Sales (1884-1969), *el tio Tatxa*, va viure a la Murada de Dalt, 23. Casat amb Vicenta Subirats i Rúbio. Fills: Josep, Vicenta, Filomena i Josepa, que no tingueren descendència.

Filomena (1903-1993) i Mª Francesca (1900-1989) Poy i Sales eren mullers dels germans Carles i Joan Baptista Esteve i Serra (*los Matets*). Fills: Josep i Filomena i Filomena.

Fotografia V i VI: Josep Poy i Sales i Vicenta Subirats i Rúbio (matrimoni).
FONT: Pietat Fabra i Poy (neboda).

Domènec Poy i Sales morí al carrer Major, 65. Solter.

Francesc Poy i Sales (1888-1926) casà amb Francesca Grau i Teresa Royo. Descendència Ebrí-Poy a França.

Agustí Poy i Sales (carrer de l'Escorxador Vell, 10), tingué una filla, Josepa, que morí sense descendència l'any 1977.

Joaquim Poy i Sales (1904-1985) va celebrar núpcies amb Maria Roig i Serrania. Tingué descendència a Ulldecona: els Poy-Roda (Rosa i Maria Josep) i els Cabañas-Poy (Neus i Maria Josep).

Llorenç Poy i Sales fou secretari a l'ajuntament d'Ulldecona. Es casà al Perelló amb Francesca Figueras i Ruiz. Vivenda a Ulldecona el 1945: Major, 75. Descendència: Llorenç, Joan Baptista, Francesc i Filomena.

Fotografia VII: Llorenç Poy i Sales.
FONT: Pietat Fabra i Poy (neboda).

Cinta Poy i Sales i Lluís Gili Ginertingueren dos fills: Joan (finà menor) i Lluís, casat a Barcelona, sense descendència.

Els germans Montrós-Poy van perdre el cognom en la següent generació. Pel que fa a la seua vida cal dir: Joan, morí solter; Maria casà amb Bernard Roig i va tenir nombrosa descendència (els Roig-Montrós); Llorença va quedar soltera; Josep va celebrar núpcies amb Vicenta Antich i Canalda i van viure al carrer del Mestre Guarch, 1; Lluïsa es casà amb Agustí Domènech i Vives i Francesc amb Paula Ferrer i Sales i Àgueda Calduch i Rosselló, el 1917 i 1920, respectivament, i morí sense descendència.

El meu rebesavi, Domènec Poy i Torrent era pagès. Fill únic. Batejat a Ulldecona el 2 de setembre de 1868 (padrina: Llorença Gavaldà). Va viure al carrer Major, 16 (documentació: 1945 i fonts orals) i va ser gran entusiasta de l'obra del pantà de la nostra vila i màxim dirigent de la Comunitat de Regants. Era un poeta afeccionat que reflectia la seua inquietud vers els problemes d'Ulldecona. Va morir víctima d'una urèmia el 16 de desembre de 1946.

*Hermosura de Ulldecona
como te tienes de ver
con tus hobras mas antiguas
estan echas a perder,
aquí tienes un castillo
que no te sirve para nada
todo lo tienes per dio
por tales y las murallas.
La cueva de Madalena
iler mita de Lorito
e ley. Glicia de los Klayras
todo lo tienes per dio.
Tambien abia una torre
que estaba al medio del pueblo
por causa de unen cal de
la de vve'baron al suelo*

Document VI: Poesies *Hermosura de Ulldecona*, de Domènec Poy i Torrent.
FONT: Pietat Fabra i Poy.

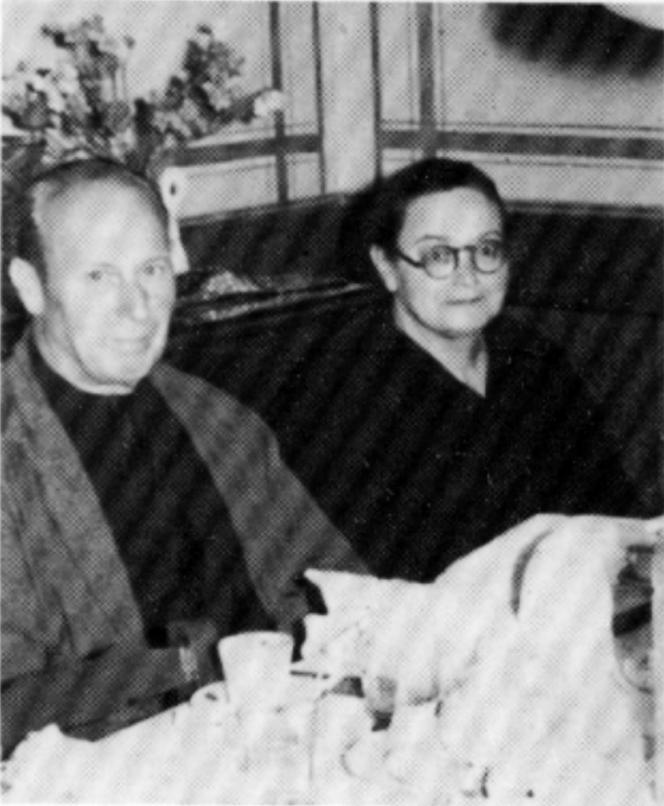
Vicenta Castell i Vericat és esposa de l'anterior. Filla de Pasqual Castell i Fuster i Cinta Vericat i Peris, pagesos, el primer propietari de la Casa de l'Encomanda, que degué vendre a la família Marcoval (font oral). Els Castell són família pagesa, documentada a Ulldecona i originària de Rossell, on l'avantpassat més remot de Vicenta, Francesc Castell, va ser moliner de farina, mort ans del 1679 o en el mateix any. El fill d'aquest, Rafel, el trobem vivint a Ulldecona el mateix any i casat amb Teodora Sancho i Cassola.

Fotografies VIII i IX: Domènec Poy i Torrent i Vicenta Castell i Vericat (matrimoni).
FONT: Pietat Fabra i Poy (neboda) i Balbina Poy i Arnau (neta).

10a. generació:

Domènec Poy i Castell (1894-1966) va ser barber al carrer Major i la seua muller, Lluïsa Carapuig i castell (difunta 13-9-1966), comerciant amb botiga de roba al carrer Major, 67. Fou també fornera. El seu pare, Francesc Carapuig, ferrer manyà, emigrà a les Amèriques ara fa molts anys. Sa mare, Micaela Castell, va ser carnissera a la plaça de l'Església, sota *els Pèrxens*, on fins fa uns anys va haver una botiga de joguets.

Fotografia X: Domènec Poy i Castell i Lluïsa Castell i Carapuig (matrimoni).
FONT: Domènec Poy i Carapuig (fill).

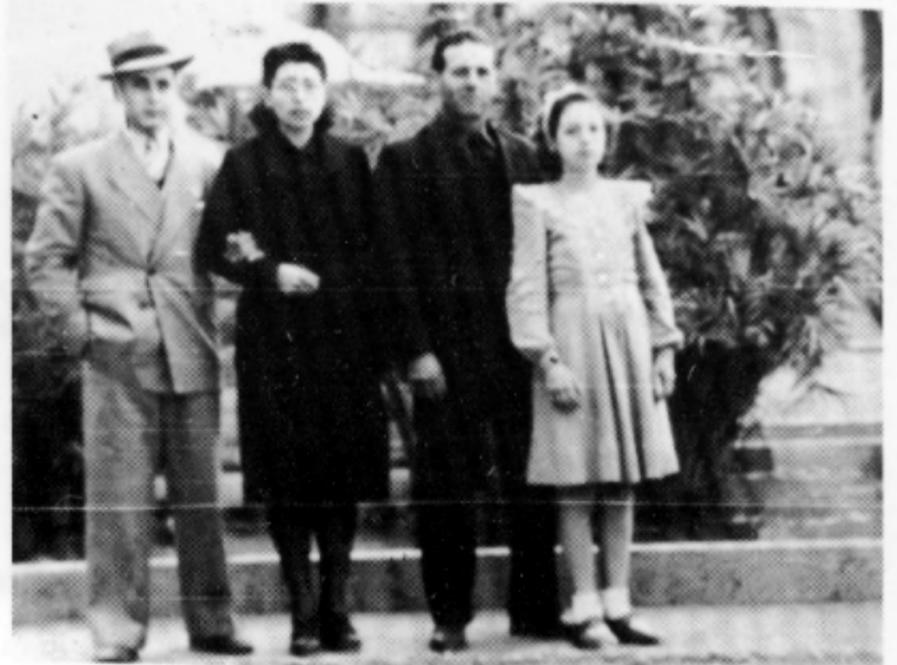
Maria Manuela Poy i Castell, va morir víctima d'una leucèmia als onze anys d'edat i Miquel, germà, morí menor.

Fotografia XI: Maria Manuela Poy i Castell.
FONT: Pietat Fabra i Poy (tia).

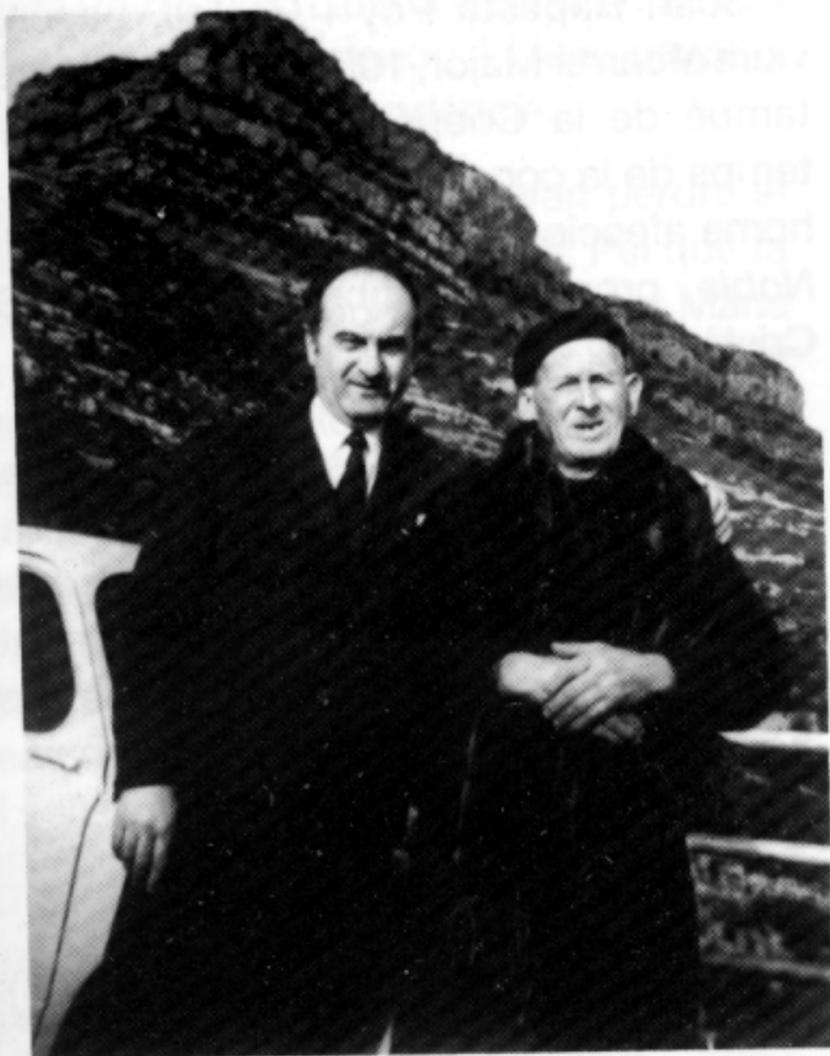
Joan Baptista Poy i Castell, pagès, va viure al carrer Major, 105 (1945). Fou secretari també de la Cooperativa d'Ulldecona, en temps de la construcció del celler per al vi, i home afeccionat a la lletra i a l'estudi, dit *lo Noble*, propietari també al carrer de Sant Cristòfor.

Balbina Arnau i Arró és esposa de l'anterior i comerciant al carrer Major, de la família de les *Balbines* i *lo Catalanet* (per part de mare), un germà de la qual fou constructor (vingut de Barcelona), a qui després va succeir en l'ofici al seu nebot, Joan Baptista Poy i Arnau.

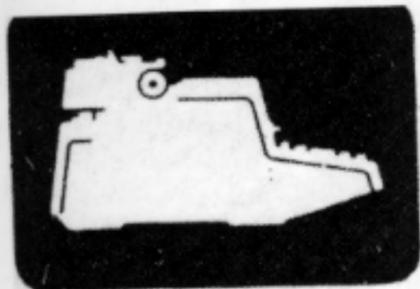

Fotografia XII: Família Poy-Arnau: Joan Baptista Poy i Arnau, Balbina Arnau i Arró, Joan Baptista Poy i Castell i Balbina Poy i Arnau.
FONT: Balbina Poy i Arnau

Carles Poy i Castell, *lo tio Carlos lo Cluc*, va ser casat amb Bàrbara Castell i Calduch (amb qui visqué al carrer de *la Taleca*) i, ja vidu, amb Pietat Poy i Sales, filla de Josep Poy i Filomena Sales. Fou pioner en la constitució de l'entitat cooperativa del molí d'oli (1916), el sindicat agrícola, l'Orfeó Montsià i el seu respectiu casal i el grup de La Passió. Fins i tot arriscà la seua vida perquè el poble tingués aigua, vers els anys 50, en temps de mancances. Però el seu lema, "tot per al poble" l'enfortí per a exercir de president de Jurats i a cantar a "la corda dels baixos". En morir, es publicà un article sobre la seua persona a *Ulldecona*, núm. 24, de la ploma de Josep-Maria Millan i Roca, recentment desaparegut.

Fotografies XIII i XIV: Domènec Poy i Carapuig (nebot) i Carles Poy i Castell. Bàrbara Castell i Calduch (muller).
FONT: Pietat Fabra i Poy (cosina prima).

COL.LABORACIONS

HOMES QUE HAN FET PATRIA CARLES POY CASTELL

agrícoles: per tant la seua educació sols va ésser elemental, però això no fou obstacle per a que l'home, amb el seny que el caracteritzava, anés adonat-se de les necessitats de la Vila.

Es va casar amb BARBARA CASTELL CALDUCH a l'any 1917, matrimoni del qual naixeria el seu únic fill DOMINGO POY CASTELL, de procedir ajustat a la línia del seu pare. Va quedar vidu a l'any 1932 i es va casar posteriorment amb PIETAT POY SALES, amb qui ha conviscut fins ara.

Per a situar millor el nostre per-

Posteriorment i a l'ampar d'aquell vell Molí, es constitueix el SINDICAT AGRICOLA sota la direcció del Dr. D. ANTONI ALOMAR ESTADES, metge mallorquí afincat a Ulldecona, i on també trobem a CARLES POY a primera fila.

Als anys vint s'inicien els treballs preliminars de constitució de l'ORFEO MONTSIA i seguidament comença la construcció del Casal de l'Orfeó i en les obres del mateix el nostre personatge aporta el seu treball personal trajinant materials, setmana rera setmana, sabent que la majoria dels jornals no els cobrará. S'integra després a la Massa Co-

Document VII: Reportatge sobre Carles Poy i Castell (Revista *Ulldecona*, núm. 24)

Vicent Poy i Castell va ser pagès i llenyataire. Es casà amb Maria Pietat Geira i Muñoz, de pare canareu, amb branques d'aquesta família a Uldecona (Obiol-Geira i família del *Cisteller*) i a Agde. Un germà seu, Agustí, va emigrar a Buenos Aires, ara fa ja molts anys. Visqueren al carrer del Mar.

Fotografia XV: (dalt) Domènec Poy i Torrent, Vicenta Castell i Vericat, Joana Poy i Geira, Joan Baptista Poy i Castell, (enmig) Maria Pietat Poy i Geira, Pietat Geira i Muñoz, Vicent Poy i Geira, Vicent Poy i Castell, (sota) Vicenta Segura i Querol (*la Muleta*), Balbina Poy i Arnau, Carme Octí i Segura. FONT: Balbina Poy i Arnau

11a. generació:

Maria Lluïsa Poy i Carapuig, *Maria la Cluca*, fou comerciant fins fa un parell o tres d'anys, amb botiga de roba al carrer Major (davant de les Monges Agustines). Va casar-se amb Baptista Fuentes i Callarisa, de Sant Joan del Pas (difunt el 1993). El seu germà, Domènec, *Minguet lo Cluc*, prengué la barberia del seu pare, la qual dirigí fins a finals del passat any. Celebrà matrimoni amb Júlia Ferrer i Ferrer, de la família dels *Palomets*. Tots ells viuen a Uldecona.

Fotografia XVI: Baptista Fuentes i Callarisa, Maria Lluïsa Poy i Carapuig, Domènec Poy i Carapuig, Júlia Ferrer i Ferrer. FONT: Domènec Poy i Carapuig.

Balbina Poy i Arnau és comerciant, amb botiga de sabates al carrer Major, on viu, i a Peñíscola. Casada amb Claudi Castell i Reverter, el 1958, dels Valentins, d'on és originària la seua família, tradicionalment pagesa. Aquest últim va col.laborar amb el grup de teatre de La Passió en els seus inicis.

Joan-Baptista és constructor (*lo Gorriste*), casat amb Mercè Fibla, de la Raval de Sant Joan del Pas. Viuen al carrer de Sant Cristòfor, a Uldecona.

Lo Gorriste és motiu derivat de l'ofici de la seua mare, Balbina Arnau, que cosia gorres a casa a banda del treball de la botiga.

Domènec Poy i Castell, pagès, viu a la casa que fou dels seus sogres, a la Murada de Dalt (ans, O'Callaghan). Està casat amb Pietat Fabra i Poy, filla de Joaquim Fabra i Urgillés i Pietat Poy i Sales. Domènec i Pietat són membres de l'Adoració Nocturna Espanyola d'Uldecona, el primer des de fa quaranta anys i escaig i aquesta última des del 1991. Ara fa ben poc, Domènec fou nomenat Adorador Nocturn de Conducta Exemplar (tercer distintiu que atorga la confraria), conjuntament amb Francesc Bel i Arnau. Estigué també a la conflagració civil del 36, al front d'Osca, en el bàndol "nacional". Aquest matrimoni fou, en el temps de la seua fundació, col.laborador del grup de La Passió (1955).

Fotografia XVII: Domènec Poy i Castell i Pietat Fabra i Poy (matrimoni). FONT: Pietat Fabra i Poy

Vicent Poy i Geira va dirigir un pròsper negoci de llenyes des que es casà fins al 1983. Conserva algunes propietats que va heretar dels seu pare, la més destacada, al Camí de Godall (ca na Núria).

Núria Nadal i Itarte, *la Pentinada*, de soltera va viure al carrer de Sant Pasqual, 32 i, posteriorment, ja casada, als carrers de Mestre Guarch, Murada de Baix, Puríssima i Mestre Hierro. És filla de Manuel Nadal i Millan (pagès) -que té orígens enregistrats a Ulldecona (per la banda dels Nadal) fins al 1775, any en què documentem Josep A. i Francesca Nadal (cònjuges) i el 1622, data en la qual Joan Nadal celebra núpcies; els Millan (*els Primentons*) descendeixen de la Miliana i de Pietat Itarte i Obiol, descendent que és de Vicent Itarte i Vinacha i Bernarda Castell i Forcadell, el primer pastor de l'Anglesola (Terol) i fill de Pere i Maria (1752) i emparentats amb *les Marineres* per la banda dels Obiol.

Dels Nadal d'Ulldecona hi ha branques a Tortosa i a la vila de Sant Jordi, en aquesta generació, i a la Sénia i un altre cop Tortosa, en la generació posterior. Nadal podria ser cognom jueu. Cal fer notar que avantpassats d'aquesta dama foren Joan Nadal i Macip i Clara Poy i Bosc, aquesta última renéta de Bartomeu Poy, cap de la nissaga que es presenta.

Els Itarte van passar a Vinaròs i Llutxent (València) durant la generació anterior i deixaren la família.

Núria té un germà, Manuel Nadal, *Caleo*, que fou jardiner de l'ajuntament (Annex F).

Maria Pietat Poy i Geira va casar-se amb Francesc Paredes i Vinué, *lo Mestre*, nascut a Barcelona, de família originària d'Hellín (Múrcia) i Castelló de la Plana i, tal volta, Madrid, amb branques a Barcelona i Ulldecona (els Millan-Arbós i Arbós-Paredes, *los Juanos*, al carrer Major). Francesc va ser mestre a Sant Joan del Pas (1944-1961) i Barcelona (1961-1983), fins que es jubilà. Ara per ara, el matrimoni resideix a l'Hospitalet de Llobregat. L'avi matern de Francesc va ser faroner (o *torrero*, com se'm va dir), a Castelló i escrigué publicació sobre l'ofici dit (28).

Joana Poy i Geira fou muller de Joan Baptista Viscarro i Grau, director del Banc Central d'Ulldecona fins al 1978, els pares del qual (Baptista Viscarro i Ferrer i Filomena Grau i Castell: matrimoni 1920) tingueren pastisseria al carrer Major. Grau és cognom àrab, amb el significat de "moll d'embarcament" (29). Una germana: Àngela Viscarro i Grau. Joana viu a Ulldecona, al carrer del Cardenal Gomà.

Viscarro és cognom grafiat des d'antic amb "s", per tant, de primer moment, sembla que l'existent forma Vizcarro ha de ser derivada de l'original. Si seguíssem un raonament lògic, crec que arribaríem a la conclusió que no és pas Viscarro la forma primitiva, sinó Vizcarro,

Fotografia XVIII i XIX: Vicent Poy i Geira i Núria Nadal i Itarte (matrimoni).
FONT: Maria-Pietat Poy i Nadal (filla).

mot que, per la tendència de pronunciar "s" e n comptes de "z", s'acabarà distribuïnt sense seguir cap criteri. Exemples com aquest són fàcils de trobar: Muñoz (pronunciat "Muños"), etc.

Des d'un altre punt de vista, pareix ser cognom de raïl falduda, pagès, documentat àmpliament fins al 1703 i, amb més dificultat, fins al 1651 i 1613. Entrats en el segle XVI (1500) trobem el matrimoni Miquel Viscarro i Margarida Querol, possiblement ascendents de Joan Baptista Viscarro i Grau. El rebesavi patern d'aquest podria ser Joan Baptista Viscarro i Roig, de la guerrilla carlista el 1821 i oficial de Chambó (30).

Per la banda dels Grau documentem Vicent Grau (casat amb Magdalena Nofre) l'any 1762, els pares del qual eren d'Alcanar (Arxiu de la Parròquia de Sant Lluç d'Ulldecona).

12a. generació:

Fotografia XX: (primera fila) Francesc Paredes i Poy, Maria Pietat Poy i Geira, Maria (llevadora), Josep Maria Paredes i Poy (nadó), Maria Pietat Poy i Nadal, Vicent Poy i Geira, Joana Poy i Geira, Àngela Guimerà, Maria Isabel Arbós i Paredes, Núria Nadal i Itarte, (xiquets) Vicent Paredes i Poy, Pere Paredes i Poy, Joan Viscarro i Poy.
FONT: Maria Pietat Poy i Nadal.

Dels germans Fuentes-Poy, Juli és professor a Caleya i, anteriorment, a alguna regió d'Alemanya. En aquests moments, solter. Pel que fa a Joan, treballa a La Caixa de Pensions d'Ulldecona, on viu, i està casat amb Carme Àvila i Terzi, barcelonina, des del 4 de març de 1990. Han tingut dues filles: Maria (n. 1-6-1991) i Cristina (n. 4-10-93).

Joan Poy i Ferrer es casà amb Montserrat

Gómez i Tomàs, el 1985, a l'Ermita de la Pietat. És transportista. El pare de Montserrat va ser tinent de l'escorta de Franco, sevillà, i la seua mare, ulldeconenca, pertany a la família dels *Punyalos*.

Xavier Castell i Poy estudià Peritatge Mercantil a Barcelona. Resideix, però, al poble, on treballa a Caixa de Madrid. Celebrà matrimoni en aquesta parròquia amb Clàudia Pérez i Vericat, d'Ulldecona, l'any 1991. El seu germà, Josep, va estudiar Informàtica a Tarragona i és docent a Reus, on resideix. Està casat amb Teresa Sancho i Sancho, canareva (1986). Una filla: Vera, nascuda el 1990.

Dels Poy-Fibla, cosins germans dels anteriors, dir que dels sis, Jordi, Laura i Marc resten solters. Joan Josep (n. 1957) és contractista d'obres i viu a Vinaròs, d'on és natural la seua dona (Maria Cinta Dragó i Cabanes) amb la qual es va casar el 1977. Tenen dos fills: Joan Josep (n. Vinaròs, 1978) i Andrea (n. Vinaròs, 1985) Poy i Dragó, estudiants.

Mercè Poy i Fibla està casada amb Ramon Forcadell i Guarch (1986) i treballa a Caixa de Madrid, a Ulldecona. De la família de l'home destaquem que el seu pare, Ramon Forcadell i Prats, va ser alcalde de la vila del 1964 al 1971 (31) i que els seus avis materns posseïen cafè al carrer Major. Filla: Irene (n. 1990).

Beatriu i el seu marit, Francesc Mariner i Oller, ulldeconenc, tenen fàbrica de motlures. Un fill: Marc, nascut el 1992.

Maria Pietat Poy i Fabra va cursar estudis d'Infermeria a la Facultat de Medicina i d'Art Dramàtic a l'Institut del Teatre, a Barcelona, on visqué durant molts anys. Va ser supervisora de l'Hospital Infantil de Sant Joan de Déu, des del 1973 i estigué casada amb Ramon Antonès i Areste, de Molins de Rei i de Flix, per part de pare i mare, respectivament. Dos fills: Carles (n. Barcelona, 1978) i Pietat (n. Barcelona, 1979) Anonès i Poy, estudiants, ara per ara solters. En l'actualitat resideix a

Ulldecona, on col·labora amb el grup de La Passió.

Maria Pietat Poy i Nadal és funcionària de la Generalitat de Catalunya. Va cursar estudis de Magisteri a Barcelona i treballà al Ministeri d'Hisenda, a Badalona, i, més recentment, a l'institut d'Ulldecona. Va celebrar esposalles amb Pere Baena i Méndez (1977) i Joan-Manel Sanaüja i Domingo (1988), aquest últim de Tortosa, amb família a Tarragona.

L'origen de Sanaüja radica en el mot *nabaoia* (pleta de la vall), amb l'afegitó de l'article salat femení "sa". *Nabaoia* és mot pre-romà (basc). Hi ha la vila de Sanaüja a la Segarra (32).

Carles Poy i Nadal resideix a Barcelona, ciutat on regenta una galeria d'art contemporani que du el seu nom. És llicenciat en Història de l'Art per la Universitat de Barcelona i fa parella amb Clara Renau. Actualment manté intercanvis artístics amb galeries de Canadà, Anglaterra i França, entre altres. Recentment se n'ha publicat una entrevista a l'*Informatiu de l'Ajuntament*, núm. 47, a l'apartat "Galeria d'ulldeconencs absents", on explica allò que per a ell significa l'art (33).

Clara Renau i Rodríguez de Bustamante és llicenciada en Història de l'Art per la Universitat de Barcelona, ciutat on va néixer. És filla de Xavier Renau i Carme Rodríguez de Bustamante, el primer advocat, escriptor, historiador i poeta, que ha cercat les seues raïls familiars a diversos arxius europeus i font d'inspiració d'aquest que ara els escriu. Els Renau descendeixen de Dagobert II, rei merovingi que fou d'Austràsia (Alemanya), amb orígens documentats des de molt antic, i els Rodríguez de Bustamante són nobles de Santander i Astúries. L'avi matern de Clara, Josep Rodríguez de Bustamante, va ser advocat i cavaller de l'Ordre del Sant Sepulcre de Jerusalem (34). Clara organitza exposicions de la Sala Vinçon, al Passeig de Gràcia (Barcelona).

Josép-Maria Paredes i Poy és astrofísic, vice-degà i professor a la Facultat de Física, a Barcelona. Casat que és amb Margarida

Fortuny i Anguera (n. 1955 a Bahía Blanca, Argentina), amb pares reusencs (Josep Fortuny i Montserrat Anguera). És professora de química a l'institut de Cornellà (Barcelona). El seu germà, Alfred Paredes i Poy és llicenciat en Filosofia i Lletres per la Universitat Autònoma de Barcelona i professor a Bellvitge. Fa parella amb Pilar Làzaro i Fernández (n. 1958), de Barcelona i Sòria, professora també a Bellvitge. Els altres germans van morir solters.

Joan Baptista Viscarro i Poy és comerciant a Barcelona, on viu. Cursà també estudis de Medicina. Està casat amb Lourdes Torralba i Tobar (n. 1953), barcelonina, amb pares originaris de Lura.

Torralba (també Torralbes i Torralbas) és cognom etimològicament derivat del llatí, més minuciosament, de *turre alba* (torre blanca), que després va ser un sol molt (35).

Maria Lourdes Viscarro i Poy és oficial administrativa a una fàbrica de mobles, a Ulldecona, en aquesta data, soltera, i la seua germana, Anna Maria s'esposà amb Josep Maria Pineda i Barrionuevo (fuster), fill de guàrdia civil, a l'Ermita de la Pietat.

13a. generació:

De l'última generació podem destacar, breument, els següents trets:

Els germans David i Xavier Paredes i Fortuny, Maria Paredes i Làzaro i Joan i Pilar Viscarro i Torralba, viuen a Barcelona on cursen llurs estudis. Tots ells, en la present data, solters.

Pere Baena i Poy (n. 9 d'agost de 1978. Fillol de Carles Poy i Nadal i Núria Nadal i Itarte) és estudiant de 2n de BUP a l'I.B. "Manuel Sales i Ferrer", d'Ulldecona, on resideix des de 1987. Ans, però, va viure a Barakaldo (1978-1985) i Badalona (1986). És l'autor del present estudi. El seu germà, Vicent Baena i Poy (n. 11 de juliol de 1980. Fillol de Vicent Poy i Geira i Encarnación Expósito), és estudiant de 8è d'EGB al C.P. "Ramon i Cajal" i jugador, en aquesta data, a l'infantil de segon any del Club de Futbol Ulldecona.

Ulldecona, estiu 1994.

Fotografia XXI: (primera fila) Joan Baptista Fuentes i Poy, Júlia Ferrer i Ferrer, Balbina Poy i Arnau, Pietat Fabra i Poy, Maria Pietat Poy i Nadal, maria Lluïsa Poy i Carapuig, Núria Nadal i Itarte, Carles Poy i Nadal, (segona fila) Joan Poy i Ferrer, Domènec Poy i Carapuig, Joana Poy i Geira, Pere Baena i Méndez, Claudi Castell i Reverter, Baptista Fuentes i Callarisa, (tercera fila) Joan Baptista Viscarro i Grau (sols es distingeix el cap), Maria Lourdes Viscarro i Poy, Domènec Poy i Castell. FONT: Maria Pietat Poy i Nadal.

c) Altres Poy no classificats:

1. Sebastiana Poy, viuda de Baptista Marquès. Difunta el dia 16 de maig de 1674. Testament: Baptista Montrós.

2. Guillem Poy, fill de Guillem Poy. Casat el 15 de desembre de 1735 amb Teresa Urgillés i Miralles.

3. Josepa Poy, soltera. Finada el 10 de febrer de 1807, havent rebut tots els sagraments. Fa testament en poder de Ramon Roca el 2 de maig de 1791.

4. Rosa Poy, casa amb Domènec Bel. Fa testament en poder de Francesc Poy i Nadal (3-7-1820).

5. Joan Poy, fill d'Onofre i Joana Solana. Celebra esposalles amb Elisabet Navarro el dia 4 d'octubre de 1618.

6. Bartomeu Poy, d'Onofre i Sebastiana Forner. Casat amb Elisabet Gavaldà (1618).

7. Maria Poy, fadrina. Ven finques urbanes a Jaume Solà i Josep Balada i rústiques a Domènec Antic (partida dels Plans), l'any 1782.

5. NOTES

(1) L'etiqueta del 2n llibre d'òbits (el 1r manca) està equivocada i marca 1647 en comptes de 1644, que seria el correcte.

(2) Les caixes buidades corresponen a les següents signatures: 1820, 1875, 1964, 2024, 2025, 2330, 2096, 2100, 2099, 2097, 2098, 2216, 2217, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 5473, 2487, 7065, 7066, 3350.

(3) Per a més informació llegir *Viatge als orígens d'una família catalana*, de Xavier RENAU, pàgs. 13-33.

(4) Elaboració pròpia a partir dels documents cedits per Joan-Baptista Forcadell i Poy (*Els Poy*) i correspondència amb Maria Misericòrdia Tarragó.

(5) ALCOVER, A. i MOLL, F. de B.: *Diccionari*

Català-Valencià-Balear, tom VIII, pàgs. 720 i 721.

(6) ALCOVER, A. i MOLL, F. de B.: *Diccionari Català-Valencià-Balear*, tom VIII, pàg. 811.

(7) BAS I VIDAL, JORDI: *Els cognoms catalans i la seva història*, pàg. 84.

(8) Hom no ha pogut localitzar el notari Albesa a la vila d'Ulldecona ni a les que formen part del districte de Tortosa: Alcanar (Protocols de 1700), Tortosa (Protocols de 1347). Aquest fet fa que no puguem disposar de dades força importants per al treball. El fet que els protocols fossen propietat del notari seria la més prudent resposta que es pot donar.

(9) Hi ha divergència entre Puerta i Puerto, encara que és més general l'ús de la forma amb "a". El fet que es tracta del mateix cognom és indiscutible.

(10) RUAIX I VINYET, Josep: *El català* (tom III), pàg. 26.

(11) BAS I VIDAL, Jordi: *Els cognoms catalans i la seva història*, pàgs. 37 i 38.

(12) BAS I VIDAL, Jordi: *Els cognoms catalans i la seva història*, pàgs. 89, 90, 162, 185 i 186.

(13) Segons "Inventari de protocols notariais del fons d'Ulldecona" (Arxiu Històric de Tarragona) i *Historia de Ulldecona y su entorno geográfico*, d'Albert FERRER, pàgs. 292, 387, 390 i 391.

(14) FERRER I FERRER, Albert: *Historia de Ulldecona y su entorno geográfico*, pàg. 278.

(15) FERRER I FERRER, Albert: *Historia de Ulldecona y su entorno geográfico*, pàgs. 404 i 405.

(16) Hi ha divergència entre Mora i Morà en els fons estudiats, encara que és anterior Mora (segle XVII) i posterior Morà i Morà, als fons notariais i parroquials. Aquests últims es consolidaren al segle XVIII (Arxiu Històric de Tarragona i Arxiu Parroquial d'Ulldecona).

(17) Subirats és derivatiu de Sobirats, que comencem a trobar escrit cap al primer quart del segle XVIII, amb l'excepció d'un Sobirats el 1796 (Arxiu Parroquial d'Ulldecona).

(18) Arxiu Històric de Tarragona. Protocols d'Ulldecona. Signatura: 2217. Full: 249. NOTA: Aquestes propietats havien de ser venudes a la mort dels hereus i, amb els diners obtinguts, crear un benefici.

(19) BAS I VIDAL, Jordi: *Els cognoms catalans i la seva història*, pàg. 42 i també RUAIX I VINYET, Josep: *El català* (tom III), pàg. 105.

(20) FERRER I FERRER, Albert: *Historia de Ulldecona y su entorno geográfico*, pàg. 390.

(21) FERRER I FERRER, Albert: *Historia de Ulldecona y su entorno geográfico*, pàg. 297.

(22) BAS I VIDAL, Jordi: *Els cognoms catalans i la seva història*, pàg. 87.

(23) Font oral: Pietat Fabra i Poy.

(24) *Los sipáios*= els liberals (Pietat Fabra i Poy).

(25) Converses amb Manuel Vericat i Poy i Maria Cinta Poy i Raga.

(26) Pel que fa a aquest detall la seua néta, Pietat Fabra i Poy, contava: "laio, però vostè no ha treballat mai! - Bé siga, no ho necessito".

(27) DIVERSOS AUTORS: *Gran Enciclopèdia Catalana*, tom XV, pàg. 388.

(28) Converses amb Maria Isabel Arbós i Paredes i Francesc Paredes i Vinué.

(29) FERRER I FERRER, Albert: *Historia de Ulldecona y su entorno geográfico*, pàg. 68.

(30) Caldria consultar FERRER I FERRER, Albert: *Historia de Ulldecona y su entorno geográfico*, pàg. 267.

(31) FERRER I FERRER, Albert: *Historia de Ulldecona y su entorno geográfico*, pàg. 297.

(32) BAS I VIDAL, Jordi: *Els cognoms catalans i la seva història*, pàg. 184.

(33) Converses amb Carles Poy i Nadal.

(34) RENAUI MANÉN, Xavier: *Viatge als orígens d'una família catalana*, pàgs. 37-53, 57 i 88.

(35) BAS I VIDAL, Jordi: *Els cognoms catalans i la seva història*, pàg. 204.

6. ADDENDA.

Més recentment cal que destaquem els següents esdeveniments:

1. Rosa Poy i Roda, professora, besnéta de Josep Poy i Gavaldà, va casar-se el 24 de juliol de 1993 a la Parròquia de Sant Lluc d'Ulldecona amb Joan Martínez i Delgado, d'Almansa (Albacete) i Navarra, respectivament. Foren testimonis: Montserrat Bordes i Vidal i Víctor Vidal i Agustín.

2. Maria Josep Poy i Roda (germana de l'anterior) va celebrar esposalles el dia 2 de juliol de 1994 amb Vicent Esteller i Esteller (n. 10-6-58) a la Parròquia de Sant Lluc d'Ulldecona, en

cerimònia oficiada pel rector de la mateixa, Joan Martorell i Vilarrubla. Vicent Esteller és fill de Joan de Déu Esteller i Raga (que fóra alcalde interí del 30 de novembre de 1954 al 10 de maig de 1955: *Historia de Ulldecona y su entorno geográfico*, pàg. 297) i de Carme Esteller i Castell. Van ser testimonis: Vicent Roig Reillo i Núria Barrera i Nadal, aquesta última de la branca dels Nadal de Tortosa que en aquest escrit s'ha comentat i padrina del meu padrí.

3. Anna Maria Viscarro i Poy i Josep Maria Pineda i Barrionuevo van ser pares de bessons, Sergi i Anna, el dia 29 de juny de 1994.

4. Josep Castell i Poy i Teresa Sancho i Sancho van ser pares, el dia 27 de juliol de 1994, de Tània. Padrins: Albert Sancho i Clàudia Pérez.

5. Continuant amb la meua investigació, cal que diga que els arxius m'han permès aprofundir en dues generacions (vorejant ja el 1590): Pere Puey i Onofre Poy, avi i pare de Bartomeu Poy. Cal que agraisca a Pere Gil i Bordes la consulta del seu arxiu familiar (carrer d'Aribau, 27) i la seua amabilitat, que aporten dades importants per a l'ampliació del treball.

7. CLOENDA.

Fins aquí hem passat revista a un conjunt de fets que, en temps passats, tingueren molt a veure amb la nostra família.

Són les onze i dèssset minuts. Som a la nit del dia 28 de juliol de 1994. El treball és clos. Ans d'acabar cal advertir de diversos trets ortogràfics que, en un primer moment, no m'havia plantejat: el problema de les hacs i de les erres a final de paraula. En el primer cas, he mantingut el dígraf "ch" etimològic en els casos en què en el Registre Civil s'han transcrit així. No obstant això, Ruaix, al seu llibre *El Català*, recomana la supressió de les hacs significatives d'hiat (tom I, pàg. 123), norma que sí s'ha seguit. En un altre estat de les coses a les zones on es parlen les variants nord-occidental, central, septentrional i insular tenim la *problemàtica* -contràriament als llocs de parla valenciana, per raons òbvies- de la no pronúncia de les erres a fi de mot. Durant els anys de repressió de la llengua catalana les persones que es dedicaven a l'administració (les que s'encarregaven dels documents) i eren desconixedores de la nostra ortografia transcrivien el que sentien i, d'aquesta

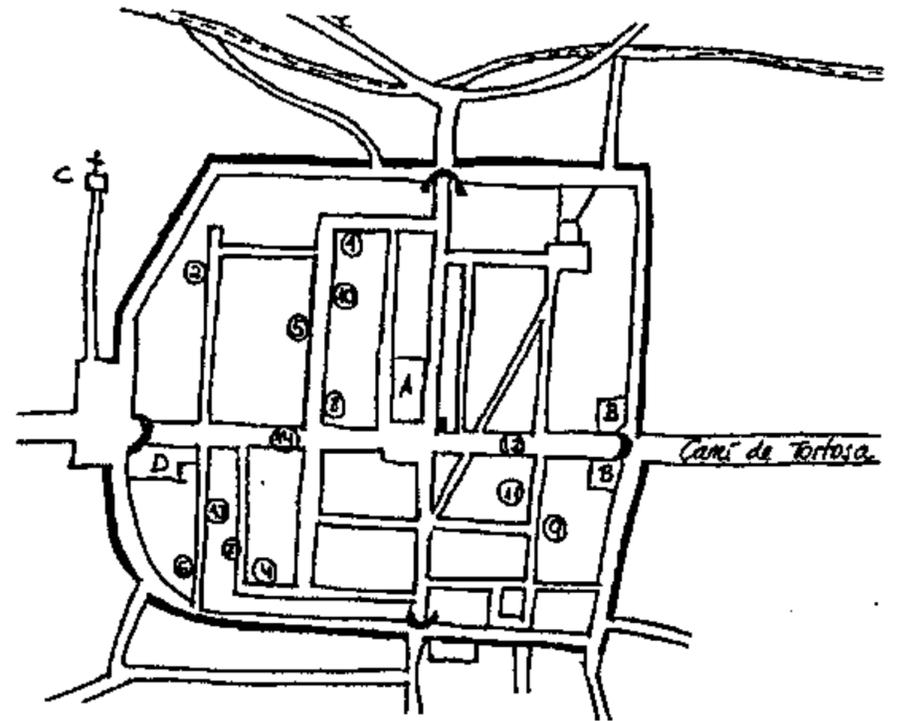
manera, es formaven denominatius com Ferré i Folqué. Com l'etimologia d'aquests mots la trobem en formes llatines amb "r" i en mots catalans escrits antigament segons les normes ortogràfiques que ja coneixem crec, que hauríem de corregir aquestes errades i escriure els corresponents Ferrer i Folque, com ben bé enuncia Ruaix a *El Català*, tom I, pàg. 120 (nota 2, punt 6).

Crec que, de moment, no cal afegir res més, només donar les gràcies a Déu que ens ha permès acabar-lo i a tots vostès, lectors, que el llegeixen.

Ulldecona, 1993-1994.

8. ANNEXOS

a) Ubicació urbana dels anys 1742 i 1945:

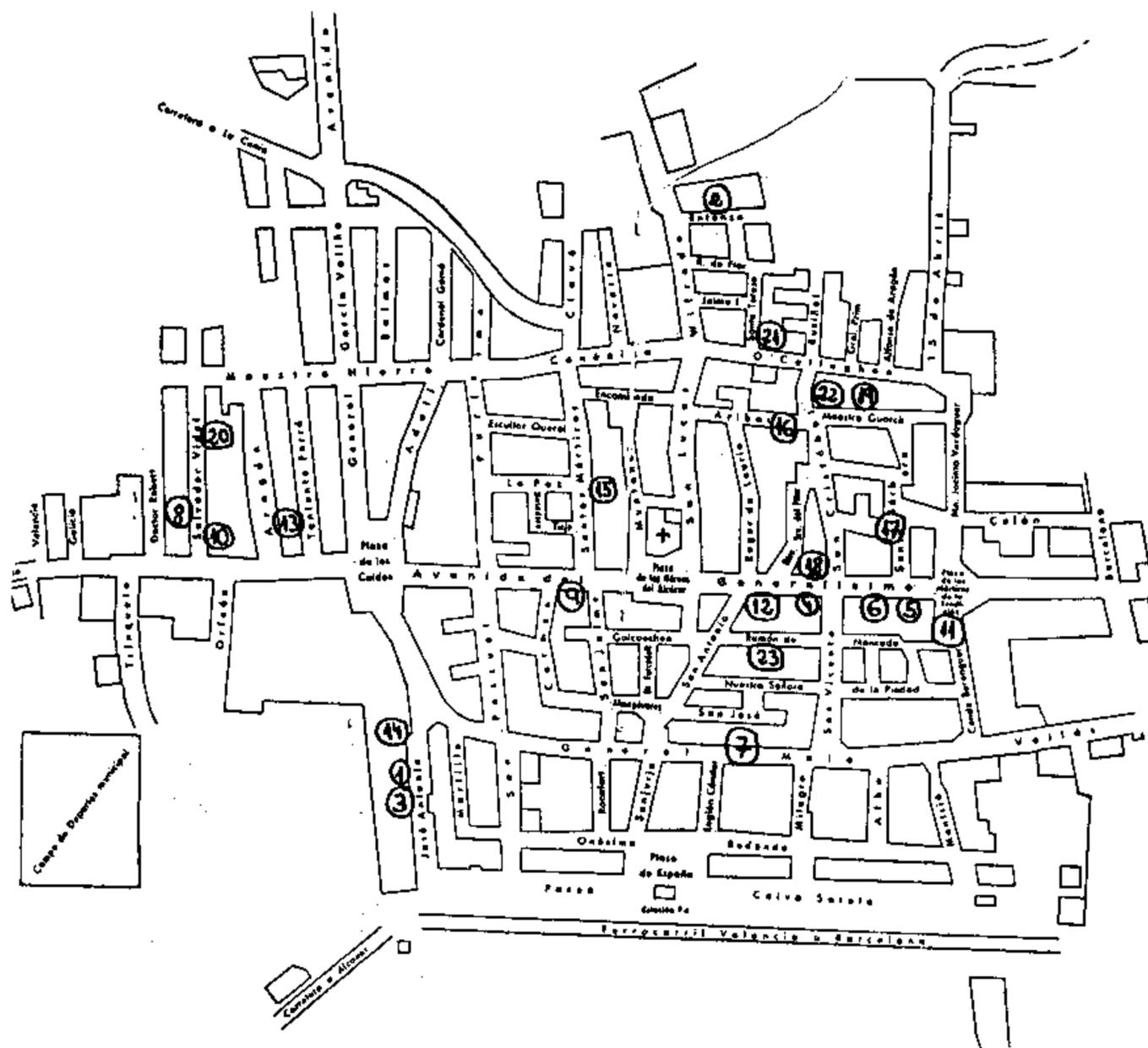

Il·lustració II: Plànol general d'Ulldecona. Vivendes dels Poy.

FONT: GRAU I VERGE, Ferran: *La vila d'Ulldecona segons el cadastre de 1742*.

- (1) Antoni Poy i Vericat i família. Sants Màrtis, 211
- (2) Bartomeu Poy i Vericat i família Puríssima, 92
- (3) Felip Poy i Sobirats i família Sants Màrtirs, 227
- (4) Joan Poy i Sobirats i família Ramon Homedes, 187
- (5) Josep Poy i Vericat i família Sants Màrtirs, 198
- (6) LLuc Poy i Querol i família Sant Pasqual, 148
- (7) Marià Poy i Sobirats i família ... Ramon Homedes, 170
- (8) Onofre Poy i Sobirats, prevere Sants Màrtirs
- (9) Pere Poy i Peris i família Sant Vicent
- (10) Tomàs Poy i Vericat i família Sants Màrtirs
- (11) Vicent Poy i Arnau i família Sant Vicent
- (12) Vicent Poy i Arnau i família Major, 43
- (13) Viuda d'Antoni Poy i Sobirats Sant Pasqual, 129
- (14) Viuda d'Onofre Poy i Bòria Major, 74

NOTA: El llistat anterior procedeix del treball de Ferran Grau i Verge: *La vila d'Ulldecona segons el cadastre de 1742*; la ubicació de les vivendes en el mapa és, és clar, aproximada.

Il·lustració III: Plànol general d'Ulldecona: 1945. Vivendes dels Poy.

FONTS: AYUNTAMIENTO DE ULLDECONA: *Memoria de la gestión municipal durante el período 15 de abril de 1938 al 31 de diciembre de 1946. AÑO 1947.*

Ajuntament d'Ulldecona. Ulldecona, 1947 i Arxiu Municipal d'Ulldecona.

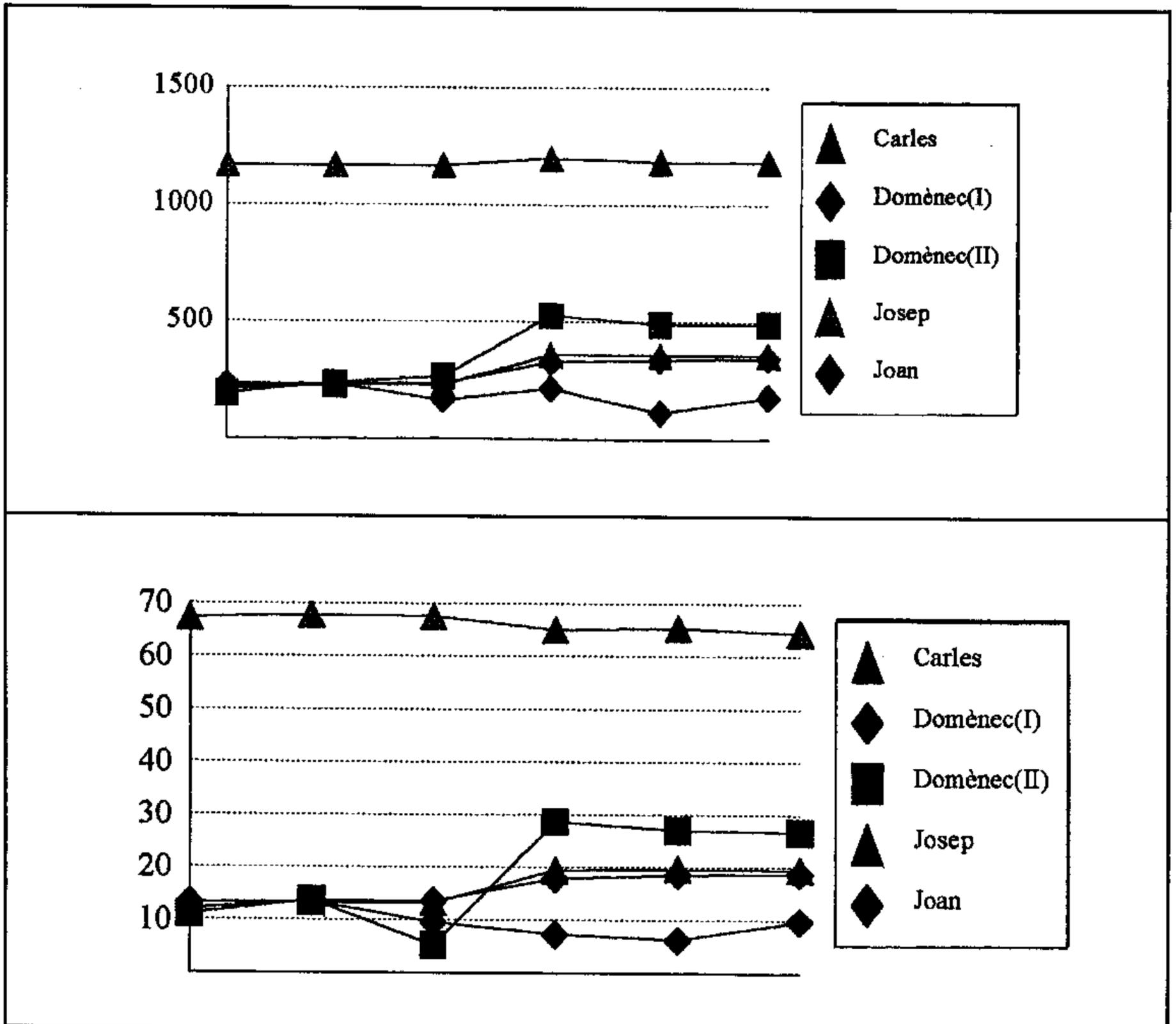
(1) Família Agustí Forcadell i Gil-Rafaela Poy i Raga	J. Antoni, 32: <i>Mar</i>
(2) Família Carles Poy i Castell-Pietat Poy i Sales	Entença, 16
(3) Família de Matilde Raga i Garrit (viuda de Carles Poy)	J. Antoni, 34
(4) Família Domènec Poy i Castell-Lluïsa Carapuig i Castell	Generalíssim, 61
(5) Família Domènec Poy i Torrent-Vicenta Castell i Vericat	Generalíssim, 191
(6) Família Francesc Poy i Adell-Encarnació Martí i Garrit	Generalíssim, 18
(7) Família Francesc Poy i Montrós-Àgueda Calduch i Rosselló	General Mola, 89
(8) Família Joan-Baptista Esteve i Serra-Maria Poy i Sales	Vidal, 23: <i>Carrer Nou</i>
(9) Família Joan-Baptista Poy i Castell-Balbina Arnau i Arró	Generalíssim, 105
(10) Família Josep Esteve i Poy-Filomena Poy i Sales	Vidal, 14
(11) Família Josep Gil i Bordes-Cinta Poy i Adell	P. Espanya, 4
(12) Família Llorenç Poy i Sales-Francesca Figueras i Ruiz	Generalíssim, 75. 2n. pis
(13) Família Lluís Gil i Giner-Cinta Poy i Sales	T. Ferré, 7: <i>La Taleca</i>
(14) Família Vicent Poy i Castell-M ^a . Pietat Geira i Muñoz	J. Antoni, 20
(15) Francesc Poy i Montrós	Sants Màrtirs, 36
(16) Joan Poy i Montrós i Manuela Ferrer i Sales (matrimoni)	Aribau, 35
(17) Joaquim Poy i Roig	Santa Bàrbara, 23
(18) Josep Poy i Gavaldà	Generalíssim, 60
(19) Josep Poy i Sales i Josepa Subirats i Rúbio (matrimoni)	M. Guarch, 3
(20) Josepa Poy i Roig	Vidal, 40
(21) Lluïsa Montrós i Poy	Santa Teresa, 8
(22) Maria Poy i Gavaldà	M. Guarch, 1
(23) Teresa Poy i Royo	Montcada, 14

NOTA: El llistat anterior ha sigut elaborat d'acord amb les dades extretes de diverses fonts de l'Arxiu Municipal d'Ulldecona i, per aquest mateix motiu, no s'han actualitzat els noms dels carrers, com s'ha fet en el cos del treball; la identificació de les vivendes al mapa és aproximada.

b) Evolució de la riquesa rústica, colònia i pecuària (anys diversos):

	1901	1902	1903	1919	1920-21	1921-22
Carles Poy i Montrós	221 ptes. 13,25 ptes.	228 ptes. 13,23 ptes.	228 ptes. 13,17 ptes.	356 ptes. 19,32 ptes.	356 ptes. 19,64 ptes.	356 ptes. 19,37 ptes.
Domènec Poy i Gavaldà (I)	230 ptes. 13,25 ptes.	230 ptes. 13,34 ptes.	165 ptes. 9,53 ptes.	215 ptes. 7,33 ptes.	115 ptes. 6,35 ptes.	179 ptes. 9,74 ptes.
Domènec Poy i Torrent (II)	191 ptes. 11 ptes.	236 ptes. 13,69 ptes.	264 ptes. 5,26 ptes.	525 ptes. 28,5 ptes.	488 ptes. 26,93 ptes.	488 ptes. 26,55 ptes.
Josep Poy i Gavaldà	1165 ptes. 67,09 ptes.	1165 ptes. 67,59 ptes.	1165 ptes. 67,32 ptes.	1194,5 ptes. 64,83 ptes.	1181 ptes. 65,18 ptes.	1179 ptes. 64,14 ptes.
Joan Poy i Gavaldà	208 ptes. 11,98 ptes.	234 ptes. 13,58 ptes.	234 ptes. 13,52 ptes.	328 ptes. 17,80 ptes.	335 ptes. 18,48 ptes.	344 ptes. 18,71 ptes.

Taula II: Xifres de riquesa rústica, colònia i pecuària (primera línia) i contribució trimestral (segona línia).
FONT: Quaderns varis de l'Arxiu Municipal d'Uldecona

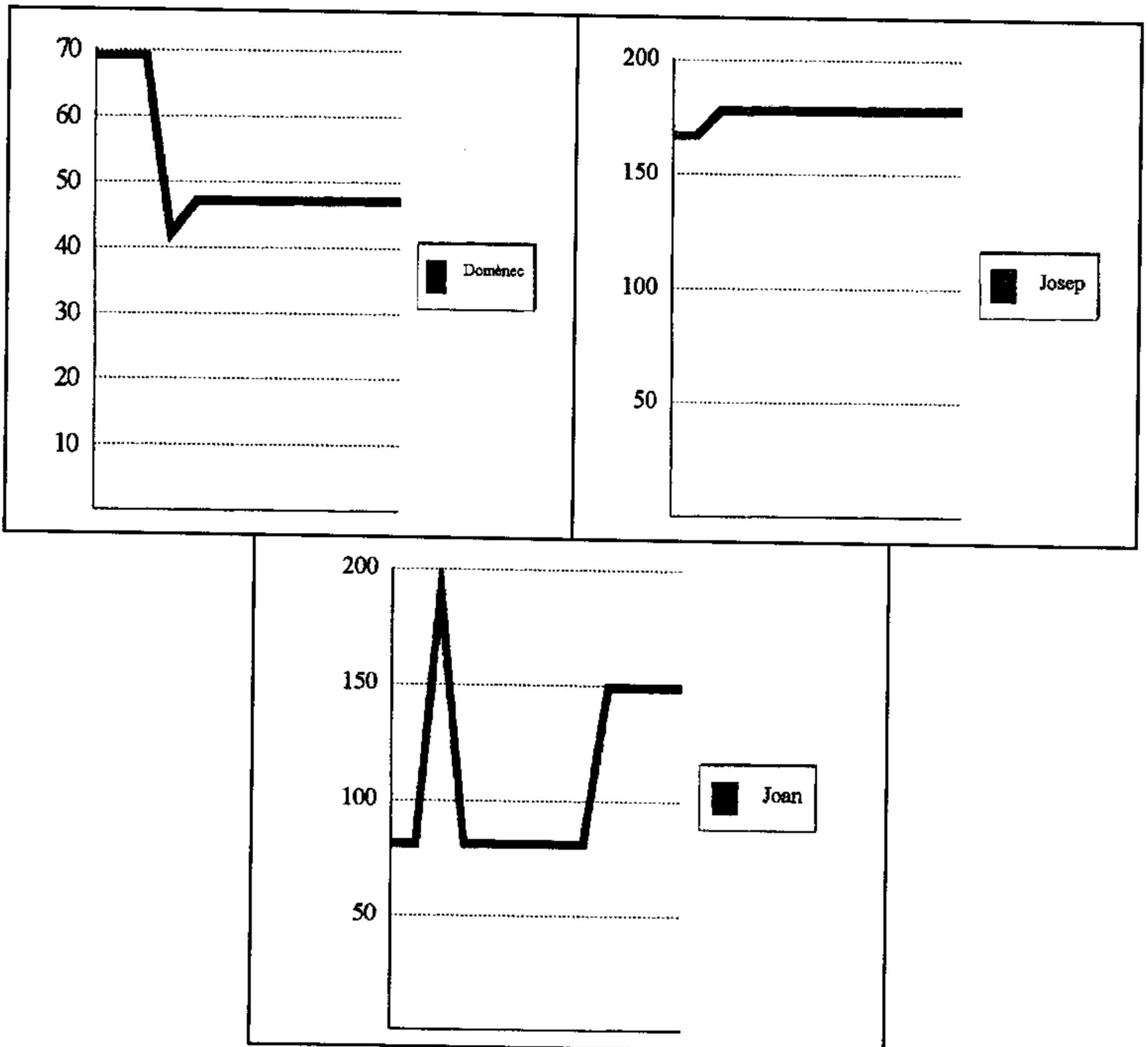
Gràfiques I i II: Evolució de la riquesa rústica, colònia i pecuària.
FONT: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Arxiu Municipal d'Uldecona.

c) Evolució de la riquesa urbana dels germans Poy-Gavaldà (anys diversos):

	1901	1902	1905	1908	1909	1911
Domènec	69 ptes.	69 ptes.	69 ptes.	42 ptes.	47 ptes.	47 ptes.
Josep	167 ptes.	167 ptes.	178 ptes.	178 ptes.	178 ptes.	178 ptes.
Joan	81 ptes.	81 ptes.	191 ptes.	81 ptes.	81 ptes.	81 ptes.

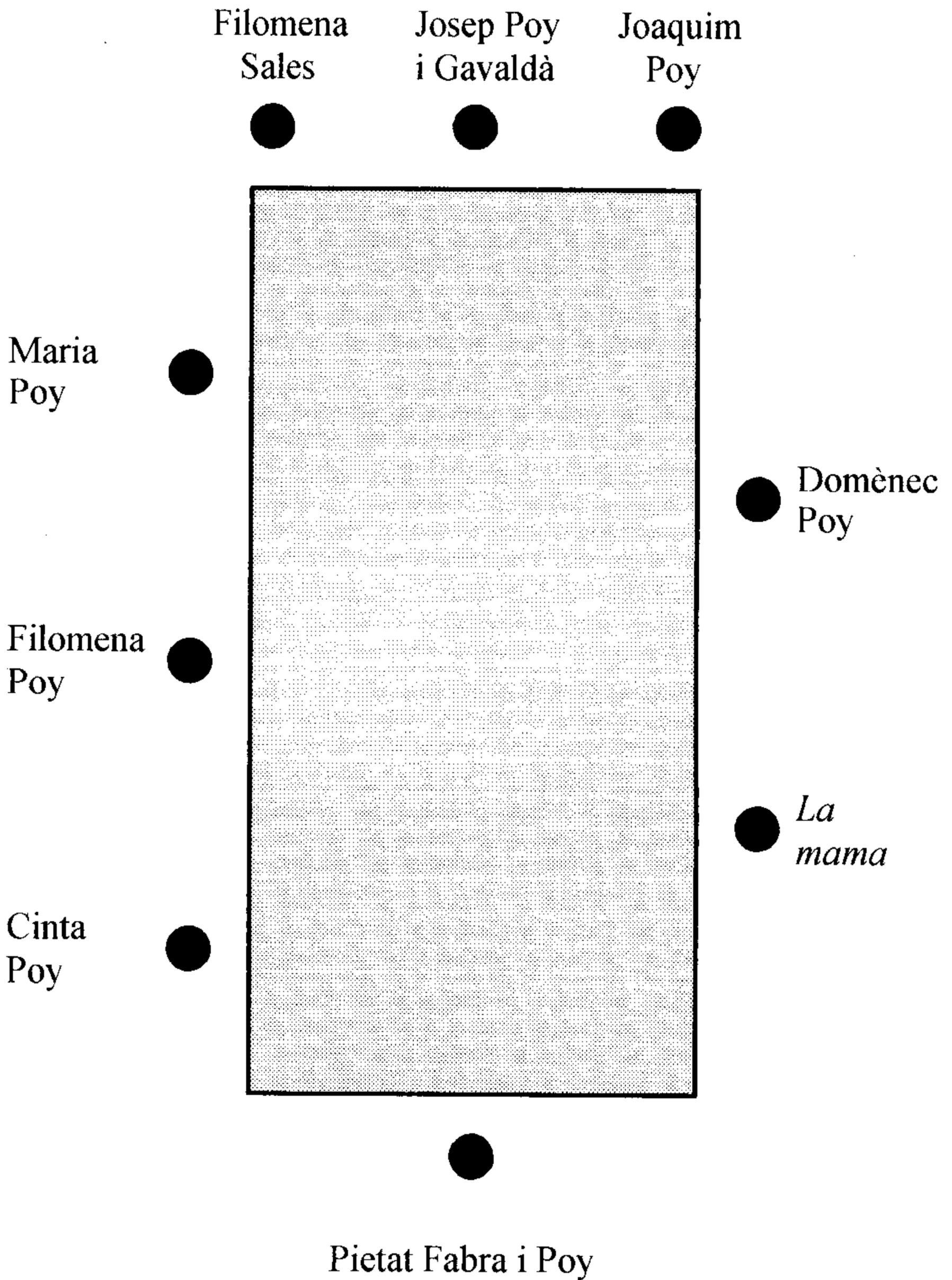
	1912	1913	1914	1915	1916	1917	1918
Domènec	47 ptes.	47 ptes.	47 ptes.	47 ptes.	47 ptes.	47 ptes.	47 ptes.
Josep	178 ptes.	178 ptes.	178 ptes.	178 ptes.	178 ptes.	178 ptes.	178 ptes.
Joan	81 ptes.	81 ptes.	81 ptes.	149 ptes.	149 ptes.	149 ptes.	149 ptes.

Taula III: Xifres de riquesa urbana.
 FONT: Quaderns varis de l'Arxiu Municipal d'Ulldecona

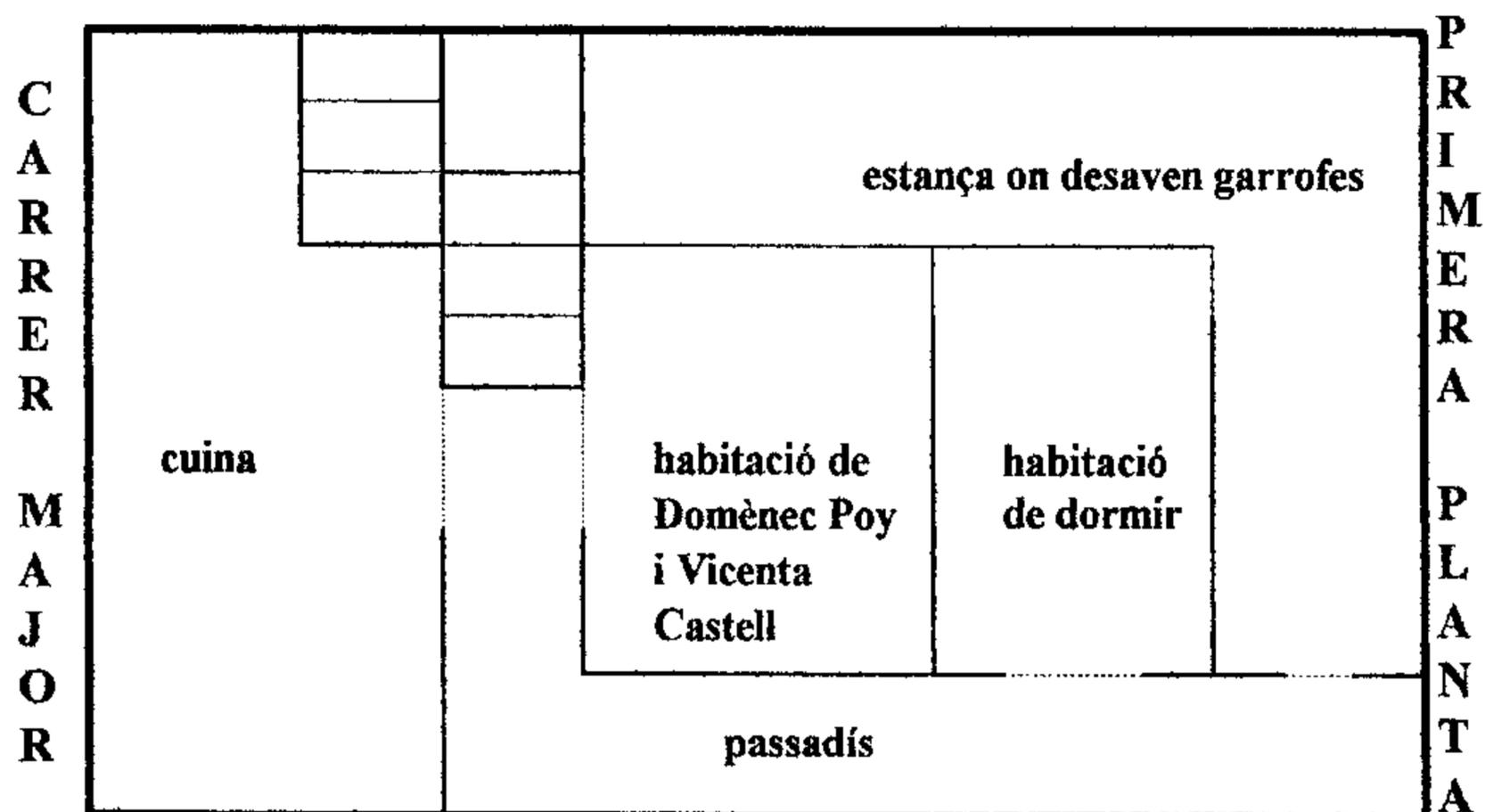
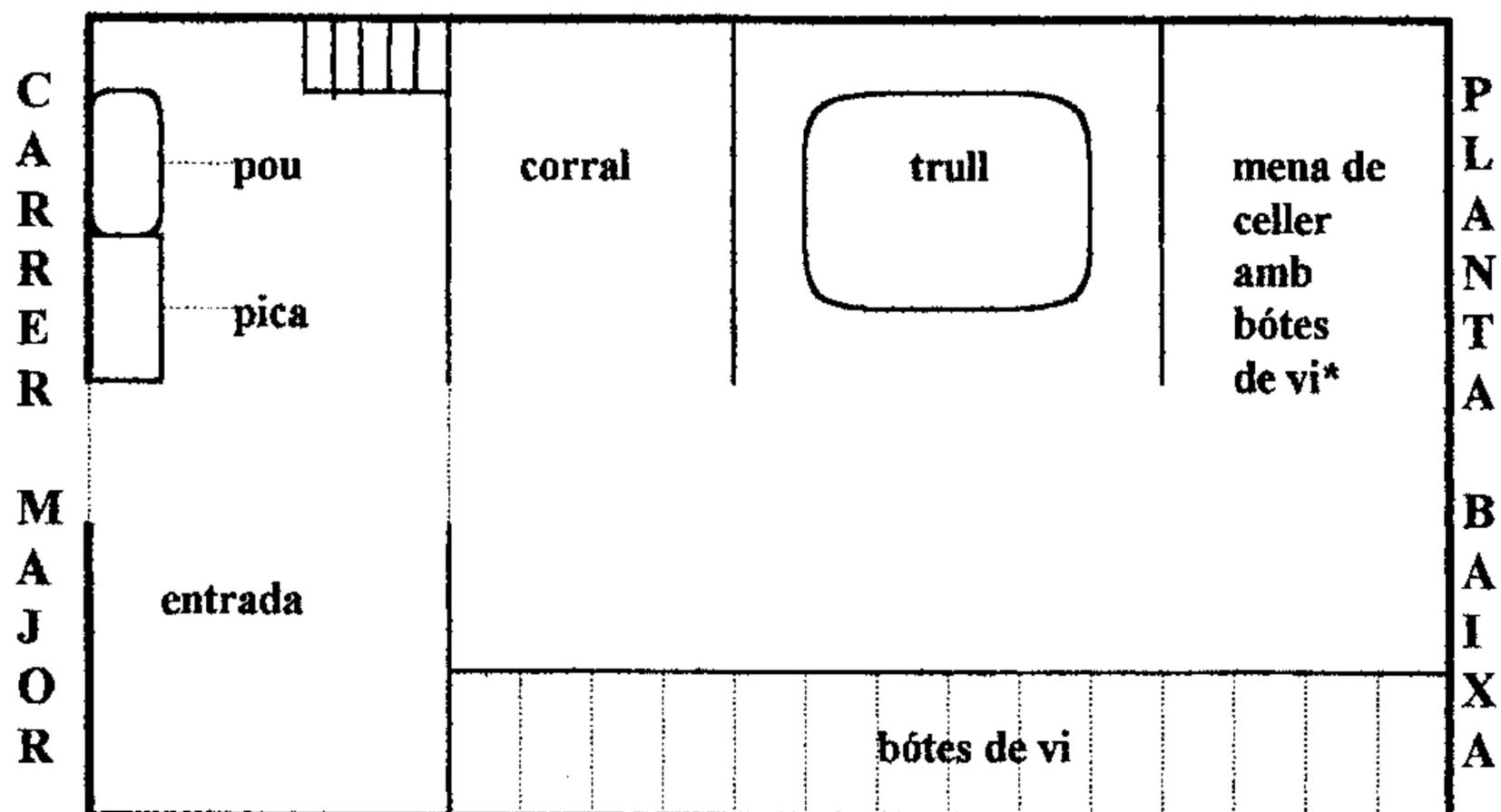
Gràfiques III, IV i V: Evolució de la riquesa urbana dels germans Domènec, Josep i Joan Poy i Gavaldà.
 FONT: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Arxiu Municipal d'Ulldecona.

d) Disposició de la taula a l'hora de dinar a casa dels Poy-Sales (1930):

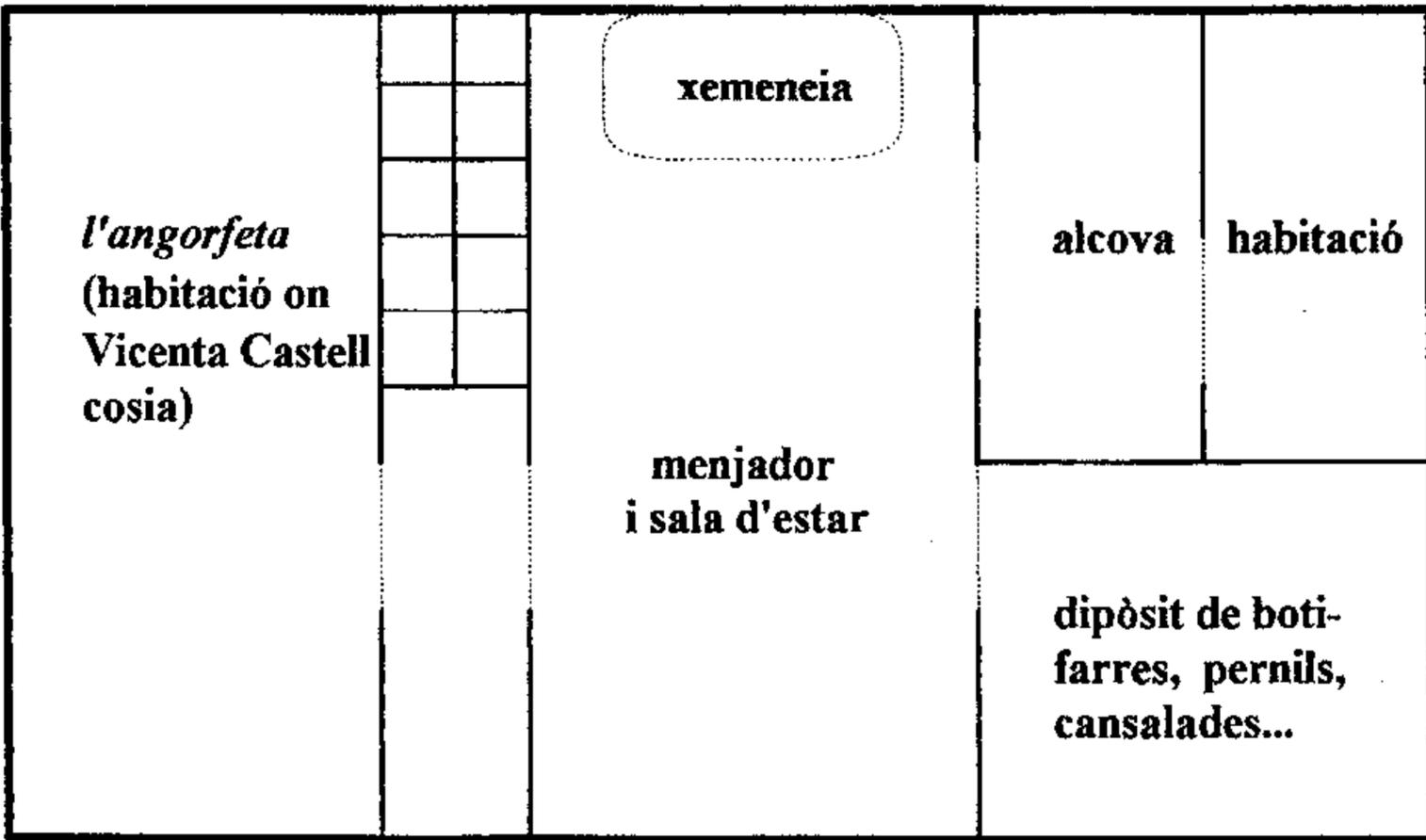
Il·lustració IV. FONT: Pietat Fabra i Poy

e) Plànol de la vivenda de Domènec Poy i Vicenta Castell al carrer Major, 16:

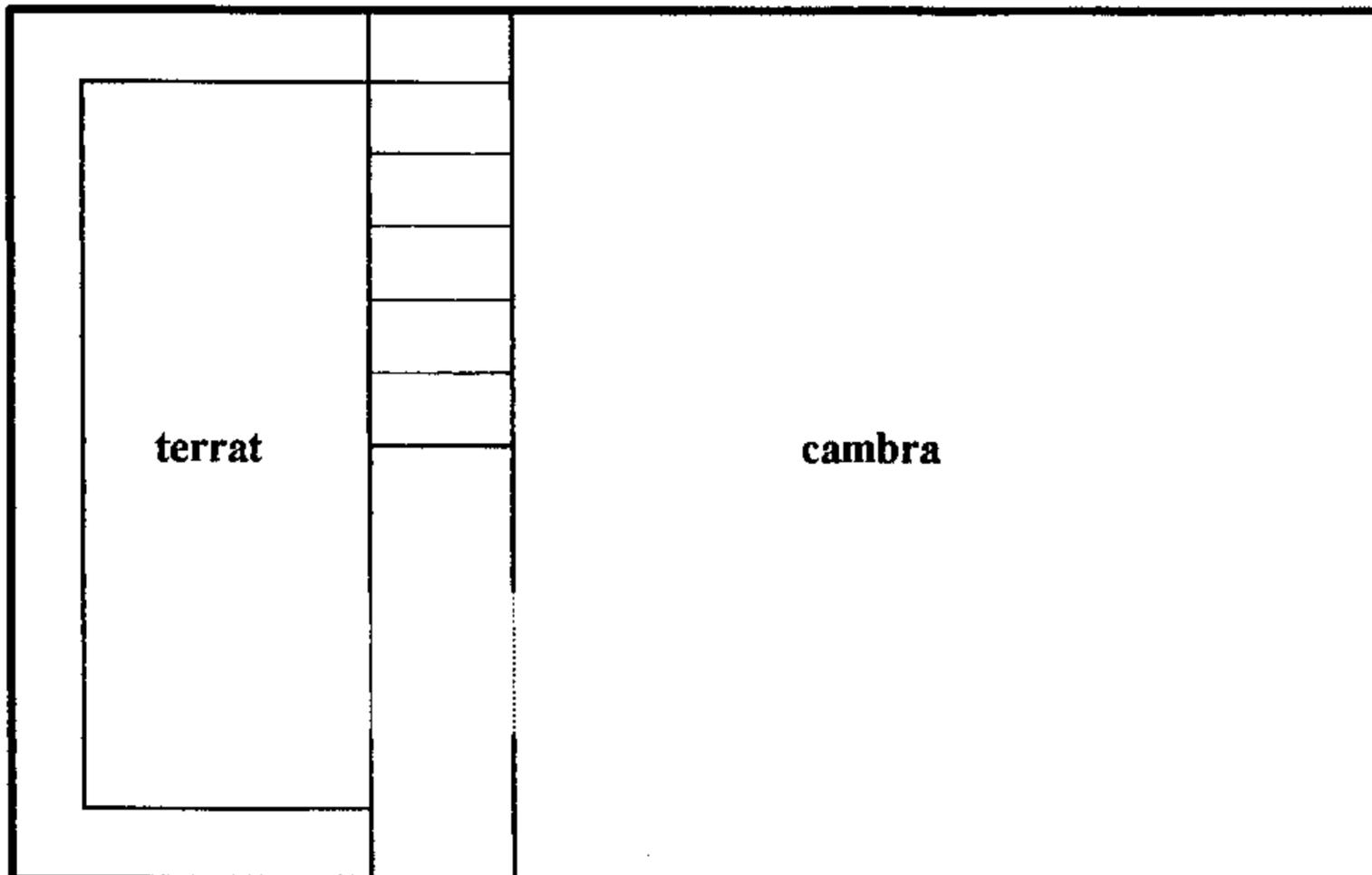
* Així m'ho van dir.

CARRER MAJOR

SEGONA PLANTA

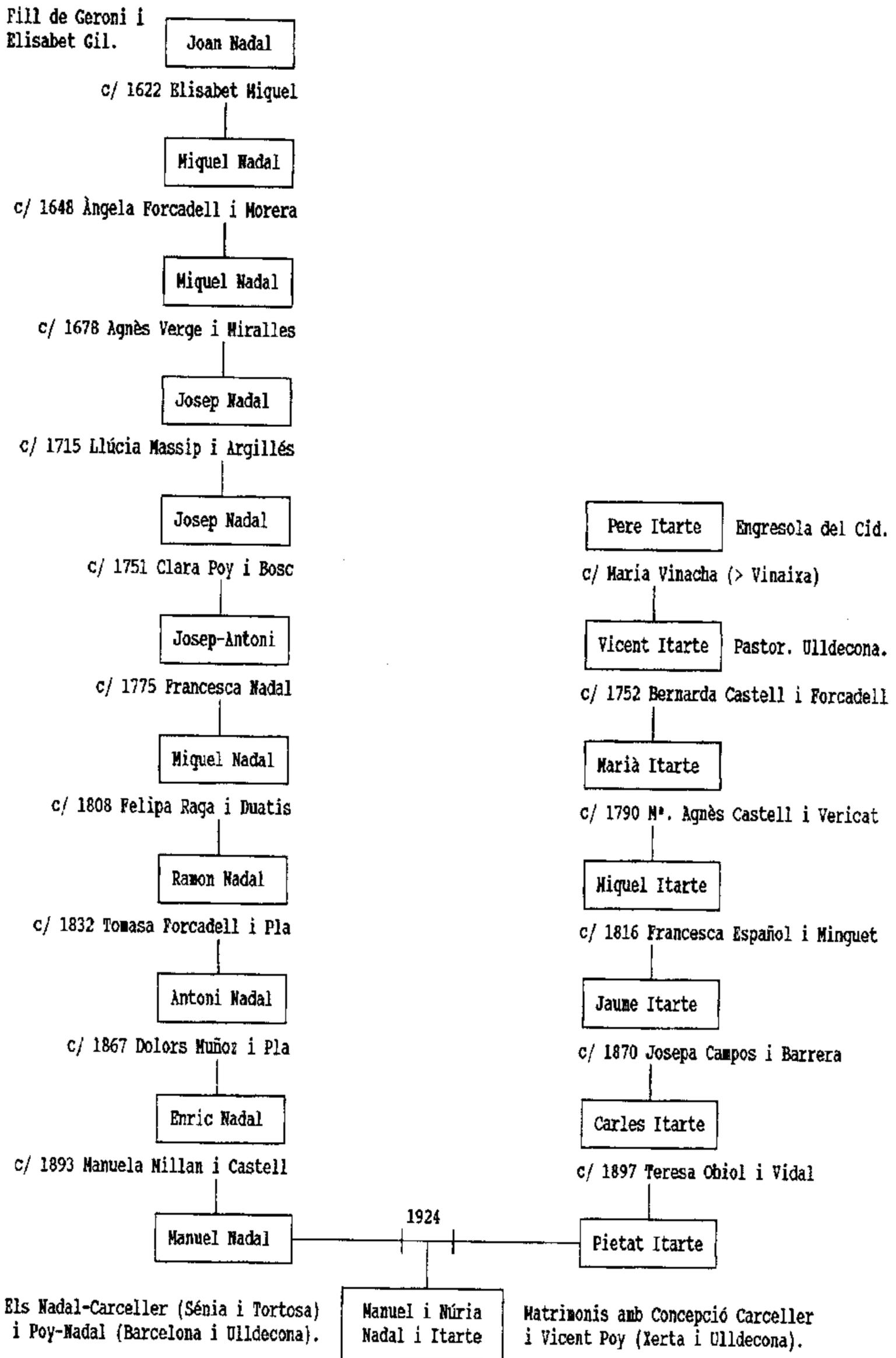
CARRER MAJOR

TERCERA PLANTA

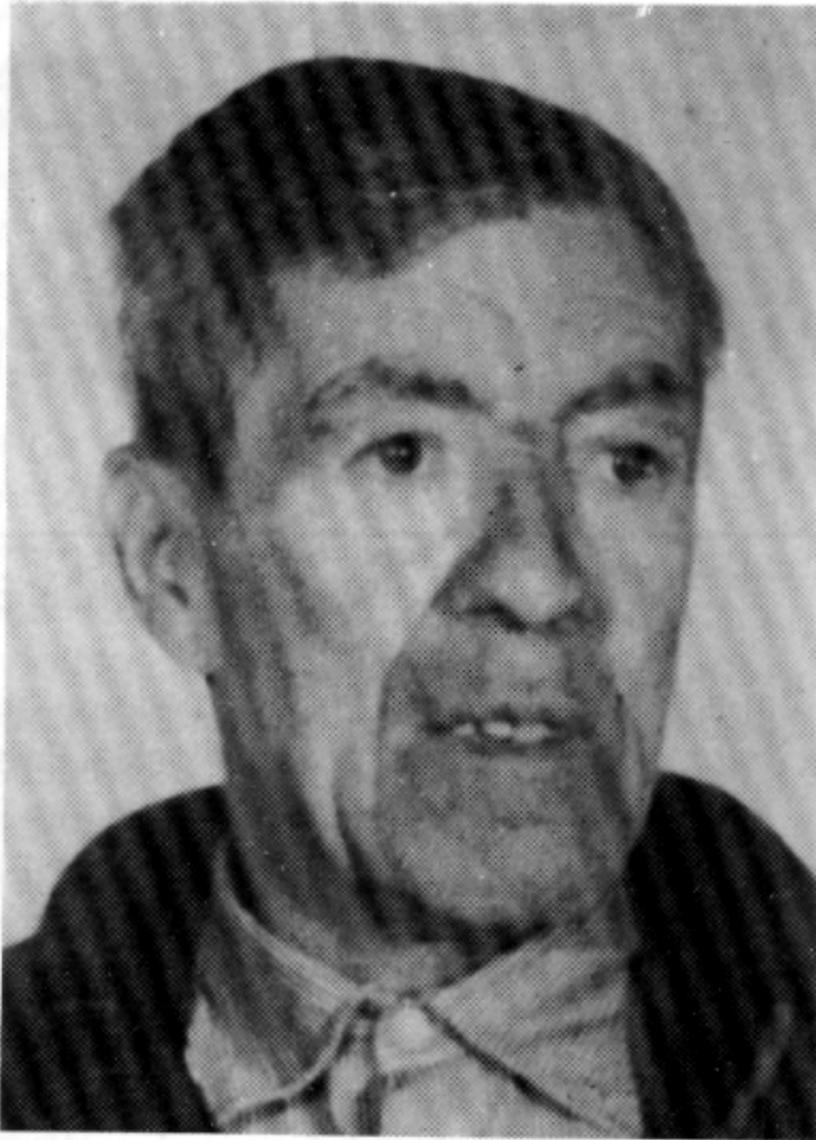
Il·lustració V. FONT: Pietat Fabra i Poy i Balbina Poy i Arnau.

f) Arbre genealògic dels Nadal-Itarte:

Taula IV: Arbre genealògic dels Nadal-Itarte.

FONT: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Arxiu Parroquial d'Uldecona.

Fotografies XXII i XXIII: Manuel Nadal i Millan i Pietat Itarte i Obiol (matrimoni).
FONT: Maria Pietat Poy i Nadal (néta) i Manuel Nadal i Itarte (fill).